

Järvenpään yleiskaava 2040

Yleiskaavaehdotuksesta saadut lausunnot (viranomaiset) ja yhdistysten ja organisaatioiden jättämät muistutukset

Caruna

Fingrid Oyj

Helsingin seudun liikenne HSL

Itä-Uudenmaan poliisilaitos

Jätelautakunta Kolmenkierto

Järvenpään seurakunta

Keravan kaupunki

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

Metsäkeskus

MTK Metsälinja ja MTK Uusimaa

Museovirasto

Pornaisten kunta

Sipoon kunta

Suomen luonnonsuojeluliitto Järvenpää ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri

Traficom

Tuusulan kunta

Uudenmaan ELY-keskus

Uudenmaan liitto

Väylävirasto

30.3.2020

Järvenpään kaupunki, Kaupunkikehitys
PL 41
04404 Järvenpää
tekninen.palvelu@jarvenpaa.fi

Lausuntopyyntö 6.3.2020

LAUSUNTO, Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotus**Nykyinen suurjännitteinen jakeluverkko**

Kaava-alueella sijaitseva Caruna Oy:n suurjännitteinen jakeluverkko on merkitty kaavaan asianmukaisesti.

Muuta huomautettavaa

Caruna Oy:llä ei ole muuta huomautettavaa.

Kunnioitavasti

Caruna Oy

Sähköverkot

Jani Stenroos
Verkostoanalyytikko
Puh. +358 40 7293920
Sähköposti: jani.stenroos@caruna.fi

14.4.2020

Järvenpään kaupunki
Järvenpään kaupunkikehityslautakunta
tekninen.palvelu@jarvenpaa.fi

Lausuntopyyntö 6.3.2020

Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotus

Kiitämme yhteydenotosta ja lausumme seuraavaa:

Osayleiskaavan alueella sijaitsevat Fingridin 110 kV (kilovoltin) voimajohdot Nurmijärvi-Vähänummi ja Vähänummi-Anttila. Fingrid on toimittanut tiedot voimajohdoista ja lausunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 31.10.2016 sekä rakennemalleista 19.3.2018.

Kaavaehdotuksessa on voimajohtojen tuntumassa jonkin verran kehittyvää maankäyttöä mm. asumisen reservialueita ja yhdyskuntatekninen huollon rakenteita. Niiden tarkemmassa suunnittelussa, toteutuksessa ja sijoituksessa täytyy ottaa huomioon voimajohtoalueet ja niiden tilantarve.

Suojelualueiden ja luontoarvojen osalta on muistettava, että Fingrid on lunastamalla hankkinut pysyvän oikeuden käyttää voimajohtoaluetta ja kunnossapitää voimajohtorakenteita. Lunastuksen perusteella yhtiöllä on oikeus johtoaukean raivaukseen ja ylipitkien reunavyöhykepuiden käsittelyyn. Nämä toimenpiteet ovat välttämättömiä sähköturvallisuuden vuoksi.

Fingridillä ei ole varsinaisesti huomauttamista osayleiskaavan yleiskaavaehdotuksen sisällöstä. Kiitämme erityisesti hyvästä digitaalisesta kaavamateriaalista.

Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeita-kaavoittajalle/>. Oppaasta saa lisätietoa edellä käsitellyistä suunnittelukysymyksistä.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

14.4.2020

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
vanhempi asiantuntija

LAUSUNTO JÄRVENPÄÄN YLEISKAVAEHDOTUKSESTA

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa yhdeksän jäsenkuntansa (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Tuusula ja Siuntio) joukkoliikenteen järjestämisestä sekä liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta Helsingin seudun 14 kunnan alueelle osana Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) suunnitelmaa.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma MAL 2019 hyväksyttiin HSL:n hallituksessa, Helsingin seudun yhteistyökokouksessa ja KUUMA-johtokunnassa keväällä 2019.

Lausunnossaan HSL kiinnittää huomiota siihen, millaisia mahdollisuuksia kaava tarjoaa kestäväälle liikkumiselle ja kaupunkirakenteelle sekä siihen, miten yleiskaava toteuttaa MAL 2019 -suunnitelman linjauksia. Järvenpään yleiskaavaehdotukseen luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset ovat maltillisia, ja HSL:n luonnosvaiheen lausunto on pääosin edelleen perusteltu. Nyt keskitymme lausunnossamme niihin asioihin, jotka ovat muuttuneet luonnokseen nähden, joiden suunnittelu on edennyt tai joista on uutta tietoa.

Järvenpään kaupunki teki lokakuussa 2019 päätöksen HSL:n jäseneksi liittymiseksi. Päätökseen sisältyy ehto, että HSL:n perussopimukseen liitytään, mikäli jäsenyys tuo merkittävän parannuksen Järvenpään ja Helsingin välillä liikennöiviin junavuoroihin. HSL lausuu kaavaehdotuksesta myös siitä näkökulmasta, että Järvenpää kuuluu jatkossa HSL-alueeseen.

Yleiskaavaehdotuksen kokonaisuus

HSL lausui Järvenpään yleiskaavan luonnoksesta toukokuussa 2019. Luonnosvaiheen lausunnossa kiitettiin muun muassa asemanseutujen esiin nostamista ja niiden merkityksen korostamista sekä todettiin, että yleiskaavaluonnos tukee hyvin seudun MAL-tavoitteiden toteutumista. Tiivistävä ja täydentävä rakentaminen luo edellytyksiä joukkoliikenteelle, kävelyille ja pyöräliikenteelle. HSL piti kaavaluonnosta kokonaisuudessaan hyvänä, mutta korosti edelleen asemanseutujen tiivyyden merkitystä ja esitti, että Ainolan osalta tulee vielä arvioida kerros- ja pientaloalueiden keskinäistä suhdetta. Lisäksi Haarajoen asemanseudun osalta todettiin, että asemanseudun kehittäminen ehdotettua aiemmin edesauttaisi Oikoradan tarjonnan kehittämistä.

Mitoitustietoja on tarkistettu Järvenpään yleiskaavan kaavaluonnoksesta ehdotukseen. Erityisesti pientaloalueiden lisäys ja joidenkin alueiden väljentäminen sekä Ainolan aseman läheisyydessä sijaitsevan Ristinummen alueen tehokkuuden nostaminen ovat vaikuttaneet mitoitukseen. HSL katsoo, että kaavaehdotuksen mukainen uusi maankäyttö tukeutuu nykyrakenteeseen ja on MAL-suunnitelman tavoitteiden kanssa linjassa. Asemanseutujen merkitys on

tunnistettu ja maankäyttöä kehitetään kestäviin kulkumuotoihin tukeutuvaksi, mikä luo edellytykset junaliikenteen kehittämiseksi. Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset asuinalueiden ratkaisussa ovat pieniä, eikä niillä ole kokonaisuuksien kannalta liikenteellisesti suurta vaikutusta. HSL kehottaa jatkamaan asemansuunnitelmien kehittämistä tarkemmassa suunnittelussa ja etsimään keinoja tiivistää näitä parhaan saavutettavuuden alueita.

Järvenpään liikennejärjestelmäsuunnitelma ja liikenteen toimenpiteet

Yleiskaavan yhteydessä on tehty 2019 Järvenpään liikenne-ennuste ja liikennejärjestelmäsuunnitelma sekä sen yhteydessä melu- ja ilmanlaatuselvitykset sekä liikenteen toimenpidetaulukko. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on myös asetettu tavoitteet kulkumuotojakauman muutokselle Järvenpäässä vuoteen 2040. HSL pitää Järvenpään liikennejärjestelmätöitä ansiokkaana. Pidämme myös erittäin hyvänä, että Järvenpäässä on asetettu selvät tavoitteet kulkumuotojakauman kehittymiselle yleiskaavan tavoitevuoteen 2040 mennessä, ja että liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on paljon konkreettisia toimenpiteitä kestävien kulkumuotojen houkuttelevuuden lisäämiseksi. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on tarkasteltu eri skenaarioiden päästövaikutuksia ja tunnistettu, että kunnianhimoiset tavoitteet niin kulkumuotojakauman kuin päästövähennysten osalta vaativat toteutuakseen paljon määrätietoista työtä. Hyvää työtä on jo tehty mm. asemansuunnitelmien merkityksen tunnistamisella. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kehittäminen onkin etenkin asemansuunnitelmien ja keskusta-alueella tärkeää. Esimerkiksi tilan uudelleen jakamista asemien läheisyydessä on hyvä selvittää. HSL katsoo, että kestäviä kulkumuotoja tulee priorisoida etenkin asemansuunnitelmien ja keskusta-alueella.

Liikennejärjestelmäsuunnitelma sisältää hyviä näkökulmia ja toimenpiteitä kävelyn edistämiseen. Tämän olisi hyvä näkyä myös kulkumuotojen tavoitteissa. Nyt kävelyn kulkumuoto-osuutta ei ole tavoitteissa nostettu nykytilasta (25 %) lainkaan. HSL näkee, että kaupunkipyöräjärjestelmä edistäisi pyöräilyä ja kestäviä kulkumuotoja hyvin myös Järvenpäässä, eikä sitä tulisi sulkea pois pyöräiliikenteen kehittämistoimenpiteistä. Nykyiset pääkaupunkiseudun kuntien kaupunkipyöräsopimukset ovat voimassa vuoden 2025 loppuun asti. Seuraavaa kilpailutusta suunniteltaessa selvitetään yhtä yhtenäistä seudullista ja laajennettavissa olevaa järjestelmää.

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuudelle tavoitellaan Järvenpäässä kolmen prosenttiyksikön kasvua (11 % ⇒ 14 %) vuoteen 2040. HSL näkee, että tämä kasvu on mahdollista. Järvenpään liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on tarkasteltu Järvenpään työmatkojen suuntautumista. Joukkoliikenteellä tehdään paljon matkoja etenkin Helsinkiin ja pääradan asemansuunnitelmien alueille. Henkilöautolla liikutaan nykytilassa paljon mm. Kellokoskelle, Hyrylään, Keravalle sekä pääkaupunkiseudulle kauemmas asemista. Työmatkatarkastelusta tulee esiin alueita, joilla joukkoliikennematkojen osuuden kasvattamiselle on potentiaalia mm. yhtenäisen lippu- ja infojärjestelmän, eli HSL-alueeseen liittymisen, myötä. HSL-jäsenyyden myötä myös Järvenpään työpaikka-alueet voidaan ottaa linjastosuunnittelussa huomioon yhdessä naapurikuntien yhteystarpeiden kanssa.

HSL-joukkoliikenteelle on asetettu 90 prosentin päästövähennystavoite vuoden 2010 tilanteesta vuoteen 2025 mennessä. Bussiliikenteen päästöjen vähentämiskeinot edesauttavat myös EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivin edellyttämän vähäpäästöisen kaluston osuuden saavuttamista vuoden 2021 syksystä alkaen. HSL-bussiliikenne sähköistyy nopeassa tahdissa, ja tällä hetkellä Tuusulan, Sipoon ja Keravan alueella liikennöidään jo osin sähköbusseilla.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi

osastonjohtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362

24.04.2020

POL-2020-13473

Järvenpään kaupunki
tekninen.palvelu@jarvenpaa.fi

Lausunto Järvenpään yleiskaavaehdotus 2040

Järvenpään kaupunki on pyytänyt Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen lausuntoa Järvenpään yleiskaavaehdotus 2040:stä 30.4.2020 mennessä.

1 Tausta

Järvenpään yleiskaavan tavoitteena on tarkastella kaupungin maankäyttöä vuoteen 2040 saakka. Kaupungissa arvioidaan asuvan tuolloin 60 000 asukasta ja olevan 15 000-17 000 työpaikkaa. Suunnittelualue käsittää koko Järvenpään kaupungin lukuun ottamatta Keskustan osayleiskaava 2030:n aluetta. Uuden yleiskaavan valmisteluprosessi on käynnistetty syksyllä 2016 ja valtuuston on tarkoitus hyväksyä uusi yleiskaava syksyllä 2020.

2 Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen lausunto

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella ei ole huomautettavaa yleiskaavaehdotukseen.

Poliisi pyytää kiinnittämään huomiota alueiden yleisiin turvallisuusratkaisuihin ja asioihin, joilla on vaikutusta yleiseen turvallisuuteen ja viihtyvyyteen sekä turvallisuuden tunteeseen ja liikenteen sujumiseen. Näitä asioita voivat olla mm. valaistusratkaisut, mahdollisuus kameravalvonnan järjestämiseen, tarpeettomien näkösuojien välttäminen ja muut yleistä viihtyvyyttä lisäävät ratkaisut. Hälytysajoneuvojen vapaaseen kulkuun on kiinnitettävä huomiota ja turvattava riittävät pelastustiet.

Erityistä huomiota pyydämme kiinnittämään rautatieasemien ympäristön asuinalueiden tiivistymisen myötä lisääntyvään liikkumiseen rautatieasemilla ja niiden välittömässä läheisyydessä. Rakenteellisin ratkaisuin sekä huolellisella viheralue- ja muulla suunnittelulla voidaan ennalta estää rikollisuutta ja häiriöitä, millä on alueen asukkaille tärkeä merkitys.

Itä-Uudenmaan poliisilaitos pyytää mahdollisuutta lausua suunnitelmista niiden alkuvaiheessa, kun alueiden tarkempia suunnitelmia laaditaan.

Itä-Uudenmaan poliisilaitos kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto yleiskaavaehdotukseen.

Apulaispoliisipäällikkö

Ari Karvonen

Rikosylikomisario

Kimmo Hyvärinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 24.04.2020 klo 08:43. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjasta.

KIRKKONEUVOSTO 5/2020

AIKA: Tiistai 31.3.2020 klo 18.44–20.24

PAIKKA: Seurakuntatalon juhlasali, Kirkkotie 1

Jäsenet

Henry Berg (etäyhteys)
Arvi Kekäläinen (etäyhteys)
~~Vesa Koivisto, puheenjohtaja~~ (POISSA) sij. Anu Sorjonen (etäyhteys)
Esko Lappalainen (etäyhteys)
~~Ida Luuk~~ (POISSA) sij. Emmi Mäkinen (etäyhteys)
Pekka Luuk, varapj. (etäyhteys)
Marja Noso (etäyhteys)
Jouko Porkka (etäyhteys)
Terttu Sihvola-Rauttu (etäyhteys)
Mirja Vakkuri (etäyhteys)
~~Jarkko Åström (etäyhteys)~~

Muut osallistujat

Hanna Graeffe, kirkkovaltuuston puheenjohtaja (etäyhteys)
Kari J. Hietala, talousjohtaja, esittelijä (etäyhteys)
~~Jukka Virkki, kirkkovaltuuston vpj.~~ (POISSA)
Hanna Warro, hallintosihteeri, sihteeri (etäyhteys)

Allekirjoitukset

Anu Sorjonen, vs. kirkkoherra
puheenjohtaja

Hanna Warro
sihteeri

**Pöytäkirjan
tarkastus**

Järvenpäässä / 2020

Järvenpäässä / 2020

Henry Berg

Esko Lappalainen

**Pöytäkirjan nähtävänä
pitäminen**

Pöytäkirja pidetään julkisesti nähtävänä 1.4. – 15.4.2020
viraston aukioloaikoina (ma–ke klo 9-15.00, to klo 9–17 ja pe klo 9–14)
kirkkoherranvirastossa, Kirkkotie 1.

Todistaa Hanna Warro
Hallintosihteeri

Kirkkoneuvosto 31.3.2020 §§ 79-82

79 § KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.44.
Alkuhartauden piti Mirja Vakkuri.

80 § LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja kirkkoneuvoston päättämällä tavalla.
Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla. (KL 7:4).

Esityslista on toimitettu 27.3.2020

Pj:n esitys: *Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.*

Kn 80 § Päätös: **Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi**

81 § PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN JA ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA

Pj:n esitys: *Pöytäkirjan tarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valitaan vuorojärjestelmän mukaisesti Jarkko Åström ja Henry Berg*

Kn 81 § Päätös: **Pöytäkirjan tarkastajaksi ja ääntenlaskijoiksi esitettiin Henry Bergiä ja Esko Lappalaista. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.**

82 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Pj:n esitys: *Esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi seuraavin muutoksin*

Kaikkien pykälien osalta pöytäkirja tarkastetaan tässä kokouksessa

§ 85,8; Tiedoksi; Covid-19 tilanne 31.3.2020 Järvenpään seurakunta lisätään

§ 87 Vanhankirkon 2-3 krs korjausten rakennuspiirustusten hyväksyminen
esittelytekstiä täydennetty

§ 88 Ruokapalvelutyöntekijän anomus lyhennetystä työajasta lisätään

§ 89 Oikaisuvaatimusohjeet

§ 90 Kokouksen päätös

Kn 82 § Päätös: **Esitys hyväksyttiin yksimielisesti**

pöytäkirjan tarkastusmerkinnät	päätöksen toimeenpano
--------------------------------	-----------------------

Kirkkoneuvosto 31.3.2020 § 84

84 § MUISTUTUS KAUPUNGIN YLEISKAAVA-EHDOTUKSESTA 2040

Yleiskaava on kunnan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Sen tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen kuten asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sekä virkistysalueiden sijoittaminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen. Yleiskaavoituksella ratkaistaan tavoitellun kehityksen periaatteet, ja yleiskaava ohjaa alueen asemakaavojen laatimista.

Kaupungin yleiskaavaprosessi 2040 on edennyt kaavaehdotusvaiheeseen. Valmistelua on tehty yleiskaavan tavoitteiden ja "Valitut kasvusuunnat" –rakennemallin pohjalta (Kaup.valt 18.6.2018). Yleiskaava koskee koko kaupungin aluetta lukuun ottamatta Keskustan osayleiskaavan 2030 aluetta. Yleiskaavaehdotuksessa on otettu huomioon yleiskaavaluonnosvaiheesta annetut lausunnot. Huomioiminen ei tarkoita, että kaavaehdotusta olisi kaikin osin muutettu lausunnonantajien toiveiden mukaiseksi.

Yleiskaavan lähtökohtana on voimakkaasti tiivistyvä kaupunkirakenne. Yleiskaavassa varaudutaan, että 2040 Järvenpäässä on 60 000 asukasta ja 15 000 – 17 000 työpaikkaa. Järvenpään kaupunkikehityslautakunta on päättänyt 27.2.2020 asettaa Järvenpään yleiskaava 2040:n ehdotuksen nähtäville. Kaavaehdotus on virallisesti nähtävillä 11.3.-22.4.2020. Osallisella on mahdollisuus antaa kaavaehdotuksesta muistutus 22.4.2020 mennessä.

Yleiskaava koostuu selostuksesta sekä kartoista ja niihin liittyvistä merkinnöistä ja määräyksistä. **Liitteenä nro 84a-d** ovat yleiskaavakarttaotteet kohteista, joista seurakunta antoi lausuntonsa yleiskaavaluonnoksesta (14.5.2019 § 166). Kohteet ovat kirkonmäki, hautausmaa, Laurilan seurakuntakoti ja Jampan seurakuntakoti.

Kirkonmäellä seurakunnan alueet ovat PY-merkinnällä, mikä on julkisten palvelujen kortteli. Kulttuuriympäristökartassa kirkko (10.009), jonka Kirkkohallitus on 8.6.2004 suojellut, on muutettu yleiskaavassa valtakunnallisesti merkittäväksi suojeltavaksi kulttuuriympäristöksi ja Vanhakirkko (10.006) on säilynyt paikallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä. Muilla rakennuksia ei ole suojelumerkintöjä.

Kirkonmäen lähialueella kaavaehdotuksessa ovat edelleen Järvenpään yhteiskoulun (JYK) ja Kansakoulunkadun päiväkodin alueet AK eli Kerrostalovaltainen asuntoalue -merkinnällä. Hyvää JYK:n suuntaan on, että rakennusmassat on sijoitettu etäälle Kansakoulunkadun varresta, jotta sieltä suunnasta näkymä kirkkoon säilyy. Päiväkodin kohdalle AK-merkintä mahdollistaa korkeankin kerrostalon (kuten JYK:n alueellakin). Kulttuuriarvojen takia, jos kerrostalo on ao. tontille sijoitettava, se ei saisi nousta kirkkoa korkeammaksi eli ei yli kolmikerroksiseksi. Kansakoulunkadun eteläpuolinen pientaloalue merkintä luonnosvaiheen AK:sta on muuttunut A-merkinnäksi, joka mahdollistaa pientalot ja kerrostalot joustavasti. Yleiskaava ei ota kantaa talojen korkeuteen mutta seurakunnan kannalta on ensiarvoista, että kirkon ja Vanhankirkon luo jää väljyyttä ja viheralueita ja, että näkymää suojeltuun kirkkoon ja sen torniin ei

pöytäkirjan tarkastusmerkinnät	päätöksen toimeenpano
--------------------------------	-----------------------

peittää korkealla rakentamisella. Kirkko on yksi Järvenpään merkittävistä julkisista rakennuksista ja omaleimainen maamerkki. Seurakunnan palvelut edellyttävät myös, että seurakunnan nykyiset pysäköintialueet säilyvät seurakunnan asiakkaiden ja työntekijöiden käytössä eikä lähialueiden mahdollisesti tulevien kerrostalojen asukaspaikoituksen lisäalueina.

Hautausmaan osalta EH eli Hautausmaa-alue -merkintä säilyy koko seurakunnan omistaman nykyisen hautausmaan ja sen laajentumisalueen osalla sekä myös Kaukotien länsipuolella, missä ovat hautausmaan huoltorakennus ja varastot sekä metsäaluetta. Alueen itäpuolella A-merkintä eli Asuinalue lähenee hautausmaata ja samoin pohjoisessa AP-aluetta on lisätty V eli Virkistysalueen viereen. Luonnosvaiheessa osittain hautausmaan laajennusalueen päällä ollut Viheryhteys-merkintä on lausuntotoiveemme mukaisesti siirretty hautausmaan rajalle ja liikuntareitti on merkitty nykyiselle paikalleen.

Kyseessä on 7-8 m leveä latupohja, josta on sovittu suullisesti, että latupohja voi olla, kunnes hautausmaan laajennus tarvitsee aluetta.

Kulttuuriympäristökartassa siunauskappeli (10.002) on 2 luokan kohde = paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö. On tärkeää, että yleiskaavassa hautausmaalle on varattu riittävästi tilaa. Hautausmaalla on järvenpääläistä kulttuuria, se on kohtaamis- ja muistelupaikka sekä merkittävä viheralue.

Laurilan seurakuntakodin osalta PY-merkintä on säilynyt. Kulttuuriympäristökartassa Laurilan seurakuntakoti on suojeluluokassa 3, mikä tarkoittaa, että kaavallisesti rakennusta ei suojella. Seurakuntakodilla on kasvatuksen toimintaa ja hautausmaata lähimpänä olevana tilana se palvelee erityisesti muistotilaisuuksien paikkana.

Jampan seurakuntakodin, joka sijaitsee Saunakallion Ostoskeskuksen (Jampan ostari) yhteydessä, kaavamerkintä on C eli keskustatoimintojen alue, joka mahdollistaa julkisia, kaupallisia ja vapaa-ajanpalveluita sekä asumista ja puistoa. Ostoskeskuksen vieressä on nyt modulipäiväkoti ja Saunakallion koulun väliin. Myöhemmin Koivusaaren koulu on siirtymässä Saunakallion koulun itäpuolelle nykyiselle hiekkakentälle. Kaupungin kanssa käydään neuvotteluja Saunakallion ostoskeskuksen ja Jampassa seurakuntakodin kohtalosta mutta tämä on yleiskaavasta erillinen prosessi.

Kirkkoneuvosto lausui yleiskaavaluonnoksesta seuraavaa:

- 1) Kirkonmäki tulee säilyttää PY-merkinnällä ja sen lähialueelle suunnitelluilla AK-alueilla tulee palauttaa AP-merkintä ja siten ottaa huomioon kirkkolaiilla suojellun kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirkon näkymä siten, ettei näkymää kirkkoon tai kirkontorniin estetä Rantapuistosta ja Kansakoulunkadulta.
- 2) Seurakunnan omistaman hautausmaan ja sen laajentumisalueen osalla EH-merkintä tulee säilyttää. Ulkoilureitin linjausta tulee korjata siten, ettei se ole hautausmaan osastojen 13-15 päällä. Seurakunta edellyttää kaupungin

pöytäkirjan tarkastusmerkinnät	päätöksen toimeenpano
--------------------------------	-----------------------

- kanssa neuvotteluja ulkoilureitin linjauksesta, sopimuksesta sekä korvauksista.
- 3) Jampan seurakuntakodilla tehdään merkittävää aluetyötä ja diakoniatyötä ja seurakuntakoti tulee alueella säilyttää. Kaavallisesti seurakunnan läsnäoloa ei saa heikentää. Jampan seurakuntakodin ja Saunakallion ostoskeskuksen sekä niiden lähialueiden osalta toivotaan kaupungin kanssa neuvotteluja ennen yleiskaavaprosessin seuraavia vaiheita.
 - 4) Yleisesti seurakunta toivoo, että yleiskaavaprosessiin on riittävästi aikaa, jotta neuvottelut ja tarkistukset voidaan käydä ja saavuttaa yhteisymmärrys eri tavoitteiden osalta.

**

Esityksen valmistelija ja lisätiedot; talousjohtaja

**

Tj:n esitys:

Kirkkoneuvosto muistutuksena Järvenpään yleiskaavaehdotuksesta lausuu seuraavaa:

On hyvä, että kirkonmäellä on säilytetty PY-merkintä. Suojeltu kirkko, joka on valtakunnallisesti merkittävä kulttuurikohde, tarvitsee ympärilleen riittävästi väljyyttä, jotta rakennus myös näkyisi.

Kansakoulukadun eteläpuolella kirkon kohdalla nykyisin olevan päiväkodin paikalla oleva AK-merkintä on ongelmallinen. Osa ongelmaa on, että siinä ei määrittellä kerrostalojen korkeutta. Kerrostalo ei kuitenkaan saisi nousta varsinaista kirkkoa korkeammaksi. Tällöin kirkontorni olisi korkeimmalle nouseva elementti.

Tärkein jäljellä oleva suunta, josta kirkon voi vielä nähdä kauempaa on JYK:n suuntaan. Nykyisen JYK:n kohdalle suunniteltujen kerrostalojen sijoittaminen tulee olla riittävän kaukana Kansakoulunkujasta, jotta arvokas näkymä kulttuurikohteeseen kirkkoon tai kirkontorniin säilyy.

Kn 84 § Päätös: Esitys hyväksyttiin yksimielisesti

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta tässä kokouksessa.

pöytäkirjan tarkastusmerkinnät	päätöksen toimeenpano
--------------------------------	-----------------------

Kirkkoneuvosto 31.3.2020 §§ 89-90

89 § OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Kn 89 § Liitettiin pöytäkirjaan oikaisuvaatimusohjeet (KL 24 ja 25 luvut)

90 § KOKOUKSEN PÄÄTÖS

Kn 90 § Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 20.24.

pöytäkirjan tarkastusmerkinnät	päätöksen toimeenpano
--------------------------------	-----------------------

Järvenpään kaupunki, Kaupunkikehitys
PL 41
04401 Järvenpää

Muistutus Järvenpään yleiskaavaehdotuksesta 2040

Kuntien yhteinen jätelautakunta Kolmenkierto kiittää Järvenpään kaupunkia mahdollisuudesta jättää muistutus nyt nähtävillä olleesta Järvenpään yleiskaavaehdotuksesta 2040.

Jätelautakunta haluaa muistuttaa, että yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on syytä ottaa huomioon jätehuollon sujuvuus. Jätehuollon erilliskeräysveloitteet merkitsevät varsinkin viiden ja useamman asunnon taloyhtiöissä jätehuollolle tarvittavan tilan huomioonottamista suunnittelussa (Jätehuoltomääräykset 1.4.2020). Jätelakia ollaan uudistamassa vastaamaan EU:n kierrätystavoitteita. YM:n asettaman työryhmän mietintö linjauksista (16.9.2019) esittää muun muassa, että erilliskeräysveloitteita tullaan kiristämään entisestään asuinkiinteistöille, joissa on vähintään viisi huoneistoa. Biojätteen erilliskeräysveloite tulee jokaiselle asuinkiinteistölle, joka sijaitsee yli 10 000 asukaan taajamassa. Myös erilaisten lähikeräysjärjestelmien (korttelikeräys tms.) mahdollinen lisääntyminen on syytä huomioida.

Yleiskaavan tavoitteet ovat sellaiset, että sujuva jätehuolto tulee huomioida viimeistään yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa.

Yhteistyöterveisin

Hämeenlinnassa 22.4.2020

jätehuoltokoordinaattori Satu Ala-Könni
Jätelautakunta Kolmenkierto

Lisätietoja: jätehuoltosuunnittelija Vaula Malkamäki p. 050 330 8703

Dnro KH/KV: 635 /2019

120 § KERAVAN KAUPUNGIN LAUSUNTO JÄRVENPÄÄN
YLEISKAVAEHDOTUKSESTA

Kaupunkikehitysjaosto 2.4.2020/19 §
Kaupunginhallitus 14.4.2020/120 §

Kkj 19 §

Järvenpään kaupunki on asettanut Järvenpään yleiskaavaehdotuksen nähtäville 11.3.-22.4.2020 väliseksi ajaksi.

Kaava-aineistoon voi tutustua osoitteessa: https://www.jarvenpaa.fi/-/Yleiskaava_2040_--/sivu.tpl?sivu_id=9020

Kaava-aineistot ovat nähtävillä myös Seutulantalon palvelupisteessä (Seutulantie 12, Järvenpää).

KERAVAN KAUPUNGIN LAUSUNTO JÄRVENPÄÄN
YLEISKAVAEHDOTUKSESTA

Keravan kaupunki pitää hyvänä, että sen luonnosvaiheessa annetut kommentit on huomioitu kaavaehdotuksen valmistelussa.

Ainolan asemanympäristö oli luonnosvaiheessa osoitettu laajasti pientalovaltaisena. Nyt ehdotusvaiheessa asemanympäristöön on lisätty myös kerrostalorakentamista. Keravan kaupunki pitää tätä muutosta hyvänä. Ainolan alue on luonnollinen osa pääradan varren keskusten ketjua, jotka riittävän tehokkaina toteutuessaan mahdollistavat tiheän junaliikenteen edullisin kustannuksin Järvenpäästä ja Keravalta Helsingin suuntaan. Huomionarvoista tosin on, että Ainolan asemanympäristöä olisi hyvä tiivistää edelleenkin. Suurin osa kaavaehdotuksessa osoitetusta maankäytöstä on edelleen pientalorakentamiselle osoitettua. Asemanympäristöjen yhdyskuntarakenteen tiivistäminen pientalorakentamisen keinoin ei liene tarkoituksenmukaista kestäväen liikkuksen tavoitteiden turvaamiseksi. Asemanympäristön maankäyttö tulee suunnitella tehokkaaksi, jotta se luo edellytyksiä junatarjonnan parantamiselle.

Keravan kaupunki pitää myös hyvänä, että etelärajalle on sijoitettu asumisen reservialueita, jotka tukevat mahdollisen Ristikydön seisakkeen toteuttamista. Myös nämä tulee suunnitella riittävän tehokkaiksi.

Haarajoen aseman ympäristöön on osoitettu laajat asumisen reservialueet. Haarajoen asema on olemassa oleva ja sen junatarjontaa olisi ratakapasiteetin puolesta helpompi lisätä kuin pääradalla. Tiiviin maankäytön lisääminen Haarajoen aseman ympäristössä tulee olla tavoitteena kaavaehdotuksessa esitettyä nopeammin, jotta se tukee Z-junaliikenteen tarjonnan lisäämistä.

Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty pyöräilyn pääreitti Keravan suuntaan radan varteen. Hanke on esitetty MAL-suunnitelman KUHA-ohjelmassa käynnistettäväksi jo lähimmän neljän vuoden aikana. Keravan kaupunki on Järvenpään yleiskaavan 2040 luonnosvaiheessa esittänyt, että olisi tärkeää, että radan varren pyörätiestä tulee käynnistää kuntien ja tarvittavien valtion tahojen kanssa yleissuunnitelman tasoinen selvitys, jossa sen tarkempi linjaus määritellään. Keravan kaupunki pitää edelleen tämän yleissuunnitelmatasoisen suunnittelun käynnistämistä tärkeänä. (EM)

Ehdotus: Kaupunkikehitysjaosto päättää esittää kaupunginhallitukselle, että se antaa Järvenpään kaupungille yllä esitetyn lausunnon Järvenpään 2040 yleiskaavaehdotuksesta.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kh 120 §

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa Järvenpään kaupungille yllä esitetyn lausunnon Järvenpään 2040 yleiskaavaehdotuksesta.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupungingeodeetti Tiina Hartman selosti asiaa kokouksessa.

Lisätietoja antavat:
yleissuunnittelupäällikkö Emmi Malin, p. 040 318 4348
kaupunkisuunnittelujohtaja Pia Sjöroos, p. 040 318 2323

Päätöksen täytäntöönpano
Ote:
Järvenpään kaupunki
Kaupunkikehityspalvelut

Otteen oikeaksi todistaa

Keravalla 16.4.2020 Tommy Koukka, arkistopäällikkö



29.4.2020

Järvenpään kaupunki
PL 41 (Seutulantie 12)
04401 JÄRVENPÄÄ

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Järvenpään yleiskaavan 2040 kaavaehdotuksesta

HEL 2019-004720 T 10 03 01

Järvenpään kaupunki on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Järvenpään yleiskaavan 2040 kaavaehdotuksesta. Museo tarkastelee yleiskaavahanketta kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossaan museo kritisoi sitä, miten Tuusulan Rantatien kulttuurimaisemaan (RKY 2009) on kaavakartalla osoitettu merkittävästi uutta rakentamista, ja Ainolan junaseman ympärille on osoitettu tiivistyvän asemanseudun vyöhyke, joka länsiosaltaan sijoittuu RKY-alueelle. Museo tähdensi, että tämän johdosta alueen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on kuitenkin pidettävä huolta, etteivät alueen olemassa olevat kulttuuriympäristöarvot vaarannu, vaan päinvastoin niitä tulisi kaavoituksella vahvistaa. Samoin maisemallisten jatkumoiden sekä näkymälinjojen säilyminen aitoina kaukomaisemina Tuusulanjärven suuntaan myös alueen itäpuolelta on turvattava.

Museo korosti, miten avoimilla peltomaisemilla on Lepolan ja Ainolan ympäristössä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja merkityksen välityksessä keskeinen merkitys. Lepolaan ja Ainolaan liittyvän historian lisäksi avoimilla maisema-alueilla on merkitystä uuden ja vanhan välisenä siirtymävyöhykkeenä. Kyseisiä maisema-alueita tulee jatkossakin kehittää niin, että maisematila ja näkymät säilyvät mahdollisimman avoimina. Niiden sulkemisesta laajamittaisella ja tiiviillä kaupunkirakenteella on ehdottomasti vältettävä. Tämä koskee koko RKY-aluetta ja etenkin junarataan rajautuvaa alueen itäosaa, joka sijoittuu tiivistyvän asemaseudun vyöhykkeen sisään. Samalla museo totesi, että Poikkien (tuleva Ainolanväylä) pohjoispuolelle junaradan varteen osoitettu kerrostalovaltainen AK-alue (Lepola IV) on erityisen kriittinen sen osal-



29.4.2020

ta, ettei sen kehittäminen tule olemaan ristiriidassa RKY-alueen olemassa olevien arvojen kanssa ja siten valtakunnallisten alueidenkehittämistavoitteiden kanssa.

Lausunnosta annetussa palautevastauksessa todettiin, että yleiskaavan jatkovaiheissa pyritään vahvistamaan RKY-arvoja, ja Länsi-Ristinummen alueesta laaditaan näkymälinjat sisältävä maisemaselvitys, jonka perusteella kaavaratkaisua tarkennetaan ehdotusvaiheeseen. Lisäksi asemanseutujen tiivistämiseen asetetut kunnianhimoiset tavoitteet toteutetaan Ainolan alueella Tuusulan Rantatien kulttuurimaiseman RKY-arvot huomioiden.

Kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta merkittävimmät aluevarausten muutokset luonnoksesta ehdotukseen ovat Länsi-Ristinummen AP-aluevarauksen hienoinen tarkentaminen maisemaselvityksen suositusten myötä. Lisäksi Vanhankylänniemmen AP-aluevarausta on aavistuksen verran pienennetty ja Juholankatu-Kansakoulunkatu- Urheilukatu -alueen AK-merkintä on muutettu A-merkinnäksi.

Suhteutettuna kaavaluonnokseen on Länsi-Ristinummen ehdotettu aluevaraus kulttuuriympäristöä paremmin huomioonottava, muttei missään suhteessa ideaali. Kaavaehdotus on tältä osin juuri ja juuri hyväksyttävissä, mutta museo tähdentää, että mikäli Lepolan ja Ainolan ympäristön kulttuuriympäristön avointa luonnetta tullaan myöhemmissä kaavahankkeissa rakentamalla tiivistämään, on alueen kulttuurimaiseman merkittävä kokonaisarvo lopullisesti menetetty.

Luonnoslausunnoissa oltiin lisäksi huolissaan myös RKY-alueen, Järvenpään kirkon kaupunkikuvallisesta asemasta kaavaluonnoksen mahdollistaman korkean rakentamisen myötä. Palautevastauksessa todettiin, että alueen kohteiden eheyden, kulttuurihistorian ja kaupunkikuvan kannalta arvokkaiden piirteiden säilymiseen kiinnitetään huomiota asemakaavatasolla, ja tiivistyvien alueiden aluevarauksia ja niille soveltuvaa kaavamerkintää tarkennetaan yleiskaavan ehdotusvaiheessa.

Tähän nojautuen museo ehdottaa, että kirkon viereisten AK- ja A-alueiden määräystä täsmennetään lisämääräyksellä; ”Asemakaavatasolla Järvenpään kirkon kaupunkikuvalliseen asemaan ja arvokkaiden näkymien säilymiseen tullaan kiinnittämään huomiota”.

Järvenpään arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Museovirasto on antanut lausunnot Järvenpään yleiskaavan 2040 aiemmissa kaavavaiheissa (OAS 27.10.2016, rakennemallit 20.3.2018, kaavaluonnos 11.6.2019). Museovirasto on kaavaprosessin alkuvaiheessa kehottanut kuntaa toteuttamaan historiallisen ajan arkeologisten kohteiden inventoinnin, sillä historiallisen ajan kohteita ei ole aiemmin inventoitu katta-



29.4.2020

vasti koko kaupungin alueelta. Inventointi on toteutettu vuonna 2017 (Vuoristo / Museovirasto). Kaupungin esihistorialliset kohteet on inventoitu Jaakko Sarkamon toimesta vuonna 1965 (osana Suur-Tuusulan inventointia) ja tämä inventointi on päivitetty vuonna 2001 (Lesell / Museovirasto). Tiedot alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä ovat siis varsin ajantasaiset.

Järvenpään yleiskaava 2040 –alueella sijaitsee 11 kiinteää muinaisjäännettä sekä yksi muu kulttuuriperintökohde Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännesrekisterin tietojen perusteella. Alueelta tunnetaan yksi kivikauden asuinpaikka, kuusi historiallisen ajan tai rautakauden asuinpaikkakohdetta sekä neljä muuta historiallisen ajan kiinteää muinaisjäännettä, kuten kulkuväylä ja maa- ja kivirakenteita. Näiden lisäksi Järvenpään keskustan osayleiskaava 2030 -alueelta tunnetaan yksi kiinteä muinaisjäännes.

Museoviraston kaavaluonnoslausunnosta (MV 11.6.2019) poiketen kohde Kattula on ajantasaisten rekisteritietojen perusteella statukseltaan kiinteä muinaisjäännes (aiemmin muu kulttuuriperintökohde) ja uutena kohteena on kiinteä muinaisjäännes Lemmenlaakson silta (mjrek-tunnus 1000038027, kulkuväylä) Keravanjoessa Sipoontien pohjoispuolella.

Muinaisjäännekset ja muut kulttuuriperintökohteet on esitetty eri symbolein oikeusvaikutteisella kaavakartalla, kartta 3/4: Kulttuuriympäristö. Kaavaselostuksessa kohteet on luetteloitu luvussa 3.6. taulukossa 15. Kaavakartalla arkeologiset kohteet olisi hyvä numeroida juoksevalla numerolla, kuten on tehty taulukossa. Yleiskaavamerkinnot- ja määräykset –osiossa kohteet on myös esitetty asiallisesti. Kartat ja määräykset tullaan hyväksymään oikeusvaikutteisina.

Kaavaselostuksessa kuvaillaan asiallisesti miten kiinteä muinaisjäännes ja muu kulttuuriperintökohde huomioidaan suojelullisesti maankäytön suunnittelussa. Selostusosassa mainitaan myös, että kohteilla voi olla alakohteita, jotka on myös huomioitava suojelukohteina. Yleiskaava ei tuo kohteiden merkintätavan johdosta esille kohteiden laajuutta. Kaavaselostuksessa olisikin hyvä mainita, että kohteet voivat olla laajoja pinta-alaltaan tai niiden laajuus tulee selvittää museoviranomaiselta. Kohteen laajuuden tutkimustarve tulee selvittää tarkemman suunnittelun, asemakaavoituksen yhteydessä.

Vanhankylän alue, jossa on useita muinaisjäänneskohteita, on merkitty paikallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Tämä alue- ja rakennuskohdetyyppi tuodaan esiin kaavaselostuksen osiossa 3.6. Tässä kuvailussa olisi hyvä ilmaista, että ”Alue tai rakennuskohteen suojelu tullaan



29.4.2020

ratkaisemaan asemakaavan laatimisen yhteydessä”, eikä harkitsemaan. Kyseinen alue on myös osa maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Valtaosa Järvenpään tunnetuista muinaisjäänneksistä sijaitsee luonnonsuojelualueilla tai virkistysalueilla, mikä tukee niiden säilymistä. Kiinnittäisin kuitenkin huomiota muinaisjäännekohteeseen Änä, joka sijaitsee oikoradan ja Lahdentien välisellä alueella, jonka yleiskaava-merkintä on työpaikkatoimintojen alue (TP). Kohde sijaitsee peltorinteessä, jonka eteläpuolelle on merkitty luonnonsuojelualue (SL). Yleiskaavassa 2020 kohde oli merkittynä muinaismuistoalue -merkinnällä (SM). Tämän kohteen säilyminen on pyrittävä turvaamaan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitetun muinaisjäänneksen päälle ei tulisi osoittaa muuttuvaa maankäyttöä. Kaavassa ei tule olla muinaismuistolain rauhoittamia alueita, joiden rauhoitusmerkintä on ristiriidassa alueen pääkäyttötarkoituksen kanssa. Vallitseva maankäyttö sen sijaan on sallittua. Tähän myös Museovirastoon on kiinnittänyt huomiota lausunnossaan.

Jatkosuunnittelussa muinaisjäänneksien ja muut kulttuuriperintökohteet tulee merkitä asemakaavakarttoihin sekä huolehtia, että selitys kohteen luonteesta ja suojelu on kirjattu asianmukaisesti kaavaselostukseen. Yleiskaavaselostuksessa on myös tiedostettu alueella sijaitsevat mahdolliset muinaisjäänneksien ja jatkosuunnittelussa nämä kohteet tulee myös tarkastaa maastossa.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö



Lausunnon antaja

- Pelastusviranomainen
 Väestönsuojeluviranomainen

Järvenpään kaupunki
Seutulantalon palvelupiste
PL 41
04401 JÄRVENPÄÄ
tekninen.palvelu@jarvenpaa.fi

JÄRVENPÄÄ: YLEISKAVAEHDOTUS 2040

Pelastusviranomaiselta pyydettiin lausuntoa Järvenpään kaupungin yleiskaavaehdotuksesta.

Seuraavassa pelastusviranomaisen huomiot:

- alueiden tarkemmassa suunnitteluissa huomioitava,
 - sammutusveden saatavuus varmistettava ja toteutettava Järvenpää kaupungin- ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelman mukaisesti
 - Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskikanalyysi, sekä paloasemien palveluverkkosuunnitelma
 - väestöhälyttimien sijoittaminen alueille Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sijoitussuunnitelman mukaisesti

Hyvinkäällä 30.4.2020



✓ Jarno Kivistö
paloinsinööri

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, § 49, 11.06.2019
Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, § 33, 14.04.2020

§ 33

Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotus, lausunto

TUUDno-2019-1239

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, 11.06.2019, § 49

Valmistelijat / lisätiedot:
Tapio Reijonen
tapio.reijonen@tuusula.fi
ympäristönsuojelupäällikkö

Järvenpään kaupunki pyytää lausuntoa Järvenpään yleiskaava 2040 luonnoksesta 7.6.2019 mennessä. Lausunnonle on saatu lisääikaa. Järvenpään yleiskaava laaditaan koko kaupungin alueelle lukuun ottamatta Keskustan osayleiskaavan 2030 aluetta, joka kattaa keskustan ja sen lähiympäristön sekä Terholan työpaikka-alueen.

Järvenpään tavoitteena on tulevaisuudessa olla seudullinen kaupunkikeskus. Tämä varmistetaan ydinkeskustan voimakkaalla uusiutumisella vahvaksi asumisen ja monipuolisten palveluiden keskittymäksi. "Valitut kasvusuunnat" -rakennemalli sisältää huomattavan määrän lähivuosina käynnistettäviä asuinrakentamisen hankkeita erityisesti keskustan alueella. Valittuihin kasvusuuntiin kuuluu myös Ainolan kasvattaminen aluekeskukseksi sekä Haarajoen ja Saunakallion asemanseutujen vahvistaminen. Kaikista raideliikenteen asemapaikoista on tarkoitus kehittää sujuvia liikenteen solmukohtia. Rakennemallikartalla esitetään maankäytön edellyttämät kehitettävät liikenneyhteydet sekä tulevaisuuden uudet yhteystarpeet.

Viime vuosina kaupungin kasvuvauhti on ollut nopeaa. Vuonna 2017 se oli yli 2,5% ja vuonna 2018 kasvu oli 2%. Järvenpään yleiskaavassa varaudutaan siihen, että vuonna 2040 Järvenpäässä asuu noin 60 000 asukasta, mikä vastaa 1,5 % keskimääräistä vuosittaista kasvua. Yleiskaavaluonnoksessa varaudutaan muutoksiin väestönkasvussa asumisen reservialueiden kautta. Jos väestönkasvu on arvioitua nopeampaa, tulee reservialueiden käyttöönotto ajankohtaiseksi jo 2030-luvulla. Reservialueet mahdollistavat tarvittaessa huomattavan lisän asuntoaluepotentiaaliin, mutta myös edellyttävät muun muassa rohkeita maapoliittisia ratkaisuja sekä huomattavia infran investointeja.

Yleiskaavan merkinnät esitetään neljällä eri kartalla: 1. Maankäyttö ja liikkuminen, 2. Virkistys ja luontoarvot, 3. Kulttuuriympäristö ja 4. Yhdyskuntatekninen huolto.

Kaava-aineisto on luettavissa osoitteessa: https://jarvenpaa.fi/sivu.templ?sivu_id=9020;

Lisätietoja:

- ympäristönsuojelupäällikkö Tapio Reijonen, p. 040 414727
- ympäristösuunnittelija Mia Honkanen, p. 040 314 4729
- ympäristösuunnittelija Anu Tyni, p. 040 314 4728
- ympäristösuunnittelija Liisa Garcia, p. 040 314 4740

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Esittelijä: Risto Mansikkamäki

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää antaa Järvenpään yleiskaava 2040 -luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Ympäristölautakunta pitää hyvänä kaavan tavoitetta keskittää kasvusuunnat keskustan ja asemanseutujen ympäristöön, mikä lisää jatkossa mahdollisuuksia kestävä liikenteen kehittämiseen. Samoin kaavan teemojen esittäminen omilla kaavakartoilla selkeyttää teemoittaista tarkastelua. Samalla tämä kuitenkin vaikeuttaa eri karttojen vertailua, kuten pohjavesialueiden ja niille kohdistuvan rakentamisen vertailua. Yleiskaavakartoista ei myöskään käy ilmi, mitkä esim. asumis- tai työpaikka-alueista sijoittuvat jo olemassa oleville vastaaville alueille ja mitkä puolestaan ovat uusia toimintoja. Nämä seikat vaikeuttavat ylipäättään yleiskaavamuutosten merkittävyyden tarkastelua ja puutteet olisikin hyvä korjata seuraavissa kaavavaiheissa karttaesityksissä.

Pohjavedet

Karttaesitykset:

Tärkeät pohjavesialueet esitetään nyt ainoastaan kartalla 4/4 (Yhdyskuntatekninen huolto) ja sen käsittely kaavaselostuksessa kappaleessa "Yhdyskuntatekninen huolto" tuntuu erikoiselta. Pohjaveden suojelu jää huomioimatta kyseisellä jaottelulla.

Yleiskaavakartassa on esitetty vain pohjavesialueiden ulkorajat. Niiden lisäksi kaavakartalla tulee esittää vedenottamoiden vesioikeudelliset suoja-alueet. Kaavakartassa ei myöskään ole esitetty pohjaveden muodostumisalueita, jotka kuitenkin olisi pohjaveteen kohdistuvan vaikutusten arvioinnin kannalta perusteltua olla esillä itse kaavakartan taustatietoina.

Kaavamääräykset:

Tärkeille pohjavesialueille on esitetty kaavamääräyksiä yleiskaavaluonnoksessa. Määräykset ovat kuitenkin hyvin yleistasoisia ja erittäin suppeita. Kaavamääräyksiä tulisi laajentaa esimerkiksi öljysäiliöiden ja vaarallisten aineiden osalta. Maalämpökaivojen rakentaminen tulisi kokonaan kieltää tärkeillä pohjavesialueilla.

Pohjavesialueille rakennettaessa aiheutetaan muutoksia alueen pohjavesiolosuhteisiin. Muutosten suuruus riippuu mm. rakennettavan alueen pinta-alasta ja maanpinnan vedenläpäisevyydestä. Pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia voidaan vähentää esimerkiksi puhtaiden hulevesien imeyttämällä ja välttämällä maanalaista rakentamista. Kaavaselostuksen yleismääräyksissä on esitetty hulevesien viivyttämistä ja imeyttämistä. Määräyksissä tulee kuitenkin korostaa, että pohjavesialueilla on mahdollista imeyttää vain puhtaita hulevesiä.

Vaikutusten arviointi:

Pohjavesivaikutuksista on kaavaselostuksessa todettu, että asutuksen lisääntyminen nykyisestä sekä uudet työpaikka-alueet saattavat vaikuttaa pohjavesialueiden vesitaseeseen, kun pinnoitetun maa-alan lisääntyminen ja hulevesien johtaminen vähentävät pohjaveden luontaista muodostumista alueella. Tämä on erityisesti huomioitava Myllylän ja Nummenkylän pohjavesialueille sijoittuvien TP/y ja asumisen reservialueiden suunnittelussa. Kaavaselostuksen mukaan kaavoituksen mukaisen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

maankäytön riski pohjavedelle jää kohtalaiseksi, jos kaavan toteuttamisessa huomioidaan pohjavesien suojelun ja alueen rakentamisen yhteensovittaminen. Pohjavesivaikutusten osalta jää epäselväksi, miten vaikutusten arviointi on tehty ja onko esimerkiksi muodostuvan pohjaveden määrän vähenemisestä tehty määrällistä arviointia.

Toimintojen sijoittaminen:

Myllylän ja Nummenkylän pohjavesialueille on yleiskaavaan merkitty uudet työpaikkojen ja elinkeinojen alueet, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TP/y) sekä asumisen reservialueita (Ares). Lisäksi hautausmaa-alueella on laajennettu Nummenkylän pohjavesialueella.

Myllylän pohjavesialueella sijaitsevalla Myllylän vedenottamolla on vesioikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden vahvistama suoja-alue. Uusi työpaikka-alue ulottuu vedenottamon kaukosuojavyöhykkeelle. Myllylän pohjavesialueen suojelusuunnitelmassa (2018) esitetään erilaisia suojelutoimenpide-ehdotuksia pohjavesialueella. Maankäytön suunnittelun osalta todetaan mm., että Myllylän pohjavedenottamon vaikutusalueelle vähintään 500 metrin säteellä ei kaavoiteta uusia toimintoja, joihin liittyy pohjavettä pilaavien aineiden käsittelyä ja/tai varastointia. Suoja-alueen määräykset ja pohjavesialueen suojelusuunnitelma tulee ottaa huomioon yleiskaavan laadinnassa.

Nummenkylän pohjavesialueella sijaitsee Vähänummen vedenottamo, jolla on vesioikeuden määräämä suoja-alue. Uusi työpaikka-alue ulottuu vedenottamon suoja-alueelle. Nummenkylän pohjavesialueen suojelusuunnitelmassa (2001) esitetään periaatteita uusien toimintojen sijoittamisesta pohjavesialueelle sekä nykyisiä toimintoja koskevia suojelutoimenpiteitä. Suojelusuunnitelma ollaan päivittämässä vuonna 2020. Suoja-alueen määräykset ja pohjavesialueen suojelusuunnitelma tulee ottaa huomioon yleiskaavan laadinnassa. Uuden työpaikka-alueen sijoittamista rakentamattomalle pohjavesialueella tulisi vielä tarkkaan harkita. Lisäksi hautausmaa-alueen laajentaminen pohjavesialueella saattaa muodostaa riskin pohjavedelle. Suojelusuunnitelman mukaan laajennukset tulee ainakin arkkuhautausten osalta suunnata pohjavesialueen ulkopuolelle.

Sekä Myllylän että Nummenkylän pohjavesialueille ja pohjaveden muodostumisalueille on yleiskaavakartassa merkitty asumisen reservialueita. Uusien asuinalueiden rakentamisella nykyisin osittain täysin rakentamattomille alueille pohjaveden muodostumisalueella on vaikutusta muodostuvan pohjaveden määrään ja mahdollisesti laatuun. Kaavoituksen yhteydessä tulisi huomioida, että pohjavesialueille jää riittävästi rakentamattomaa, vettäläpäisevää pintaa, jotta pohjaveden muodostuminen on turvattu. Vedenottamoiden lähialueet tulisi mahdollisuuksien mukaan rauhoittaa rakentamiselta, eikä lähialueille tulisi kaavoittaa uutta asutusta tai muuta rakentamista. Asumisen reservialueiden sijoittamista pohjaveden muodostumisalueille tulisi vielä tarkkaan harkita.

Luonto

Yleiskaavaluonnokseen on sisällytetty muutamia uusia suojelualuevarauksia sekä osa Järvenpään tiedostetuista arvokkaista luontokohteista. Suunta on oikea. Seuraavaan kaavavaiheeseen ympäristölautakunta esittää tehtäväksi vielä lisää täydennyksiä arvokkaiden luontokohteiden osalta. Kaavaan liittyvä luontoselvitysaineisto on nyt

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

nähtävillä olevaa aineistoa paljon laajempi. Se on syytä asettaa seuraavassa kaavavaiheessa laajempuna esille ja yksilöidä kaavaselostuksessa perusteet suojelevarauksille sekä niiden rajauksille samoin kuin selvityksistä poikkeaville ratkaisuille.

SL-kohteet:

Yleiskaavaluonnoksessa osa arvokkaista luontokohteista on merkitty SL-varauksella, eli näille kohteille olisi tarkoitus perustaa luonnonsuojelulain mukainen suojelualue. Uusiksi suojelualueiksi (SL) on esitetty Isokydön purolaakso, Haarajoen metsä, Tuusulanjärven Naturan eteläpää sekä Vanhankylänniemen jalopuulehto. Ympäristölautakunta pitää erittäin hyvänä asiana, että kaavassa on otettu askel uusien suojelualueiden perustamiseen.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta esittää, että kaavan suojelualuekohteita täydennettäisiin vähintään maakunnallisen arvon omaavilla kohteilla. Nämä kohteet ovat koko valtakunnan/maakunnan mittakaavassa arvokkaita, selvästi paikallisia luontokohteita laajempia ja arvokkaampia kokonaisuuksia, jotka olisi hyvä suojella jo pelkästään siksi, että Keski-Uudenmaan mittakaavassa kohteita on vain vähän jäljellä.

Järvenpään arvokkaita luontokohteita on kartoitettu ja arvotettu Järvenpään luontotyyppiselvityksessä (*Faunatica 2015*) ja Järvenpään pienvesiselvityksessä (*Pöyry 2016*). Laajemmista maakunnallisesti arvokkaista kohteista SL-rajauksesta puuttuvat Järvenpään länsireunan läheiset kaupungin omistamat vanhan metsän alueet luontotyyppiselvityksessä kuviot 21 ja 22 (yhteensä 3,8 ha), kuvio 18 (5 ha) ja kuvio 2 (5,9 ha)). Lisäksi kohteista puuttuu kaupungin omistama Kartanonseudun puronvarsilehto, kuvio 38 (2 ha) sekä Vanhankylänniemen kallioketo- ja niittyalue, kuvio 104 (2,8 ha).

Yleiskaavan suojelualuevaraukset eivät myöskään ole yhdenmukaisia Uusimaa 2050 – kaavaehdotuksen kanssa, jossa maakunnallinen arvo on rajattu vähintään 5 hehtaarin pinta-alaan. Maakuntakaavaan on merkitty suojelevarauksella Natura-alueen lintuvesi. Järvenpään yleiskaavassa vain eteläosa Natura-alueesta on merkitty kaavaan suojelevarauksella, mikä poikkeaa myös nykyisestä yleiskaavasta. Osalle aluetta osoitettu MY-kaavamerkintä sallii 200 k-m² asuintilojen rakentamisen, lisäksi enintään 70 k-m² taloustilojen rakentamisen, mikä vaikuttaa kyseenalaiselta, kun valtaosa alueesta on Natura.

Natura-alueen toteuttamiskeinona on luonnonsuojelulaki ja vesilaki. Yleiskaavaan on merkitty suojelevarausmerkinnällä kohteita, joilla on vähintäänkin maakunnallinen arvo. Natura-alueet lukeutuvat kansainvälisesti arvokkaisiin kohteisiin, joten niille suojelemerkinnän (SL-1) asettaminen on hyvinkin perusteltua. Ympäristölautakunta esittääkin, että Natura-alueen kohdalla aluevarausmerkintä muutetaan yhdenmukaiseksi maakuntakaavan kanssa.

Vanhankylänniemen jalopuulehto on merkitty yleiskaavaan SL-varauksella. Kohde on luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella suojeltavaksi tarkoitettu luontotyyppikohde, joka yhtä lailla kuin Tuusulanjärven itärannan tervaleppäkorvet, olisi parempi merkitä kaavamerkinnällä S-nro.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Isokydönpuron luontoarvojen suojelua on kaavaluonnoksessa toteutettu kolmella eri merkinnällä (SL, sl ja luo). Luontotyyppiselvityksen (*Faunatica 2015*) perusteella Isokydön purolaakso olisi perusteltua kaavoittaa sen luonnontilaiselta osuudelta kokonaisuudessaan suojelualueeksi, koska kohde on Uudenmaan mittakaavassa poikkeuksellisen laaja runsasravinteisten puronvarsilehtojen kokonaisuus ja sen luonnontila on säilynyt hyvänä. Isokydönpuron arvoa lisää sen mahdollinen potentiaali toimia uhanalaisen meritaimenen elin- ja lisääntymisalueena. Ympäristölautakunta esittää Isokydönpuron SL-merkinnän muuttamista luontoselvityksen mukaiseksi rajaukseksi. Samalla rajausta yhdenmukaistetaan maakuntakaavan kanssa.

Yleiskaavaan suojeluvarauksiin tulee lisätä myös maakuntakaavaehdotuksessa oleva Lemmenlaakson suojelualueen koillispuolella oleva lehtoalue.

sl-kohteet:

SL ja S-nro kaavamerkintöjen lisäksi yleiskaavassa on rajattu muita arvokkaita luontokohteita sl- ja luo -merkinnöillä. sl-merkinnällä on kaavaselvityksen mukaan merkitty luonnonsuojelulain nojalla suojellun tai suojeltavan lajin esiintymisalue. Merkinnällä on osoitettu mm. Haarajoen uhanalaisen ketosukkulakoin esiintymisalue, viitasammakon kutulammet Wärtsilässä ja Peltolassa sekä liito-oravan elinalueet Wärtsilän metsässä. Wärtsilän metsän rajausta ei näyttäisi noudattavan vuoden 2017 liito-oravaselvityksen rajausta, vaan on itäosasta selvästi suppeampi. Tämä tulisi tarkastaa seuraavaan kaavavaiheeseen. Haarajoen liito-oravakohde on merkitty kartalle sl-1, mutta kaavakartalta puuttuu kokonaan elinympäristöä osoittava rajausta. Viitasammakon esiintymistieto Nummenlammesta ja tarvittava suojelurajausta puuttuu kaavasta kokonaan (*Järvenpään lampien pienvesiselvitys, Pöyry 2017*).

luo-kohteet:

luo-rajauksella on rajattu kaavaselvityksen mukaan kaikki Järvenpään luontotyyppiselvityksessä tunnistetut huomattavan arvokkaat ja arvokkaat kohteet. Arvokkaita luontotyyppikohteita on kuitenkin todettu luontotyyppiselvityksessä huomattavasti enemmän, kuin mitä kaavaan on merkitty. Kaavaselvityksestä ei käy selkeästi ilmi sitä, millä perusteella luo-kohteet on valittu kaavaan. Kaavan tulkintaa vaikeuttaa se, että kaavaan rajattuja luo-kohteita on vaikea tarkastella yksilöidysti, koska kohteita ei ole indeksoitu eikä niiden suojelumerkinnän perusteita näin ollen avattu. Lisäksi osa luo-kohteista on yhdistetty ja rajattu selvästi laajemmiksi kuin mitä luontoarvot edellyttäisivät. Luo-kohteiden tarkasteluun peräänkuulutetaan selkeämpää logiikkaa eli rajausten ja merkintöjen avaamista yksilöityine perusteluineen ja esimerkiksi taulukointia S- ja sl-kohteiden tavoin. Ympäristölautakunta huomauttaa, että myöskään uhanalaisten luontotyyppien esiintyvyyteen ja merkitsemiseen ei ole kaavassa kiinnitetty riittävästi huomiota - monet paikallisesti arvokkaat luontokohteet, joilla esiintyy uhanalaisia luontotyyppisiä ovat jääneet kokonaan merkitsemättä kaavaan.

Yleiskaavassa on pyritty huomioimaan luontotyyppiselvityksessä todettuja arvokkaita alueita ja lajistoa. Järvenpäässä on Keski-Uudenmaan kattavin luontotietoaaineisto paikkatietomuodossa ja kaupungin alueelta on selvitetty useita huomionarvoisia

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

lajiryhmiä, joita muualla ei ole selvitetty yhtä kattavasti. Tämä aineisto on kuitenkin jäänyt kaavan luonnoksessa osin huomioimatta. Ympäristölautakunta esittää seuraavaa otettavaksi huomioon jatkovalmistelussa

- Möllärin lammet on merkitty luo-merkinnällä. Lammesta on kuitenkin löydetty tiukasti suojeltaviin direktiivisudenkorentolajeihin kuuluvaa täplälampikorentoa ja jättisukeltajaa (*Luontodirektiivin sudenkorentojen ja sukeltajakuoriaisten esiintymisselvitykset Järvenpäässä, Faunatica 2014*). Lajiston perusteella kohde tulisi merkitä luo-merkinnän sijaan sl-kohteeksi.
- Kaavaan ei ole merkitty kaikkia tiedossa olevia uhanalaisia perhoslajeja, myös uhanalainen kasvilajisto on jäänyt huomioimatta.
- Kaavaan tulisi lisätä todetut lepakoiden lisääntymis- ja levähdysalueet. Lisäksi kaavaan olisi hyvä merkitä tiedostetut tärkeät ruokailualueet tai siirtymäreitit (II-alueet), sillä Eurobats-sopimuksen mukaan nämä alueet tulisi huomioida maankäytön suunnittelussa. Mikäli II-alueet sijoittuvat M-alueille, näille tulisi kaavamääräyksissä asettaa avohakkuukielto.
- Kaavaan tulisi merkitä luonnonsuojelulailla rauhoitetut luonnonmuistomerkit.

Lisäksi ympäristölautakunta esittää, että kaavakarttaan tulisi lisätä kaikki ne puuttuvat luontokohteet, jotka yleiskaavan tarkkuuden huomioon ottaen on mahdollista. Mikäli näitä kohteita ei ole merkitty yleiskaavaan, ne eivät välttämättä tule huomioiduksi tarkemmassa suunnittelussa. Muut pienialaisemmat kohteet voidaan esittää liitekartalla.

MY-alueet:

Kaavaselostuksesta ei käy ilmi, millä perusteella osa M-kohteista on rajattu MY-alueiksi (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla erityisiä luontoarvoja). Aluevarauksen perusteita olisi syytä selventää seuraavassa kaavavaiheessa vielä tarkemmin. Hyvänä asiana voidaan pitää sitä, että näille luontoarvoja sisältäville M-alueille on kaavamääräyksissä esitetty avohakkuukielto.

Viheralueet ja -yhteydet:

Verrattaessa kaavaluonnosta voimassa olevaan yleiskaavaan nähden, voidaan todeta, että aiemmin laajoja viheralueita on supistettu ja varattu rakentamiselle. Tällainen kehitys vaikuttaa ennen pitkään viheryhteyksien kokonaisuuteen ja toteutumiseen. Kaavaselostuksessa on nyt todettu, että ”tarkemmassa suunnittelussa tulee varmistaa lähivirkistysalueiden riittävyys sekä ekologisten ja virkistysyhteyksien jatkuvuus”. Kokonaisuuden hahmottamiseksi tulisi yleiskaavan kuitenkin olla se taso, jolla varmistetaan näiden yhteyksien riittävyys ja jatkuvuus. Juurikin ekologisten yhteyksien turvaaminen jää kaavassa nyt epäselväksi.

Viheryhteyden selostuksessa sanotaan myös, että ”viheryhteydet tulee toteuttaa ja ylläpitää riittävän leveänä”. Tässä suosittelemme selvittämään myös tarkempaa ohjeistuksen esittämistä, joihin esim. Seija Väreen tutkimukset antavat pohjaa. Kaavassa tulisi painottaa etenkin jokivarsien merkitystä ekologisena viheryhteytenä ja rakentamattomia ja luonnontilaisia puustoisia ranta-alueita tulisi vaalia kaavamääräyksillä. Nyt Tuusulanjärvi ja Keravanjoki ovat molemmat merkitty W-merkinnällä (vesialue), joihin sisältyvä kaavamääräys on ristiriitainen. Samaan aikaan määrätään vaalimaan ekologistia arvoja sekä hyödyntämään avointa rantaviivaa. Ympäristölautakunta katsoo, ettei kyseinen kaavamääräys ole riittävä ja selkeä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

turvaamaan arvokkaiden ja herkkien ranta-alueiden säilymistä. Viheryhteyden lisäksi vesistöjen ja rantaviivan kasvillisuus ja puusto ovat tarpeellisia eliöstön ravinnon saannissa sekä elin- ja lisääntymisympäristöinä. Myös maisemaan monimuotoisella rantaviivalla on merkitystä.

Lemmenlaakson eteläpuolelle Keravanjoen varteen on tehty varaus teollisuus- ja varastoalueelle (TP). Alueen laajuutta ja sen toteutumisen edellytyksiä tulee vielä jatkotyönä arvioida, sillä kaavakartassa ehdotetussa laajuudessa TP-alue sijoittuu eroosioherkille Keravanjoen ranta-alueille ja vaatii rinnevarjostusaineiston perusteella toteutuakseen maan täyttöjä. Ympäristölautakunta katsoo, että Keravanjoen uoman ja ranta-alueiden morfologiaan ei pidä puuttua näin lähellä Lemmenlaakson luonnonsuojelualuetta. Myös riittävä ekologinen yhteys on varmistettava joen ranta-alueella.

Vanhankylänniemen alue on merkitty kaavaan RM-aluevarauksella (retkeily- ja matkailupalveluiden alue). Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on virkistysaluetta. Muutosta on tehty myös voimassa olevaan yleiskaavaan nähden, jossa aivan eteläosa alueesta on VR-alue (retkeily- ja ulkoilualue). Mikäli alueen kehittäminen matkailun käyttöön on voimakasta, tulee samalla varmistaa, miten alueella säilytetään luonnontilainen, ainutlaatuinen ja arvokas luonnonympäristö. Nyt RM-alueelle ei myöskään ole asetettu toimenpiderajoitusta puunkaatoon tai muuhun siihen rinnastettavaan maisemaa muuttavaan toimenpiteeseen, joka tulisi lisätä kaavaan.

Vanhankylänniemen alueelle on esitetty luo-rajauksella arvokas keto- ja niittyalue sekä SL-rajauksella jalopuulehto. Alueella esiintyy kuitenkin myös muita paikallisesti arvokkaita luontokohteita, joita ei ole rajattu kaavaan. Näillä esiintyy myös uhanalaisia luontotyyppisiä. Kaikki alueen arvokkaat luontokohteet tulisivat merkitä kartalle, jotta ne tulee turvattua tarkemmassa suunnittelussa.

Toimenpiderajoituksen asettaminen yleiskaavan laatimisen ajaksi:

Kaupungin tulisi harkita yleiskaavan laatimisen ajaksi toimenpiderajoituksen asettamista MRL 128 §:n mukaisesti niille alueille, joilla ei vielä ole rajoituksia luontoarvojen säilyttämiseksi.

Pienvesien luontoarvojen turvaaminen:

Kaavaselvityksen mukaan arvokkaiden luontokohteiden määrittelyssä on käytetty vuonna 2015 laadittua Järvenpään luontotyyppiselvitystä (Faunatica 2015). Järvenpään on lisäksi laadittu koko kaupungin kattava pienvesiselvitys (Pöyry 2016), jossa inventoitiin pienvesien nykytilan lisäksi pienvesien vesilain, metsälain ja luontotyyppiluokituksen mukaista suojelua vaativat kohteet. Pienvesiselvityksessä löydettiin joitakin suojelua vaativia kohteita enemmän kuin luontotyyppiselvityksessä. Esimerkiksi Loutinojan Sammonkadun ja Jäppiläntien välinen osuus on pienvesiselvityksessä rajattu sekä vesi- että metsälain kohteena. Tämä ja muut vastaavat löydökset tulee ennen seuraavaa kaavavaihetta tarkistaa ja osoittaa tarvittavilla suojelumerkinnöillä.

Vesilain kohteiden säilymiselle on tärkeää niiden vesitaseen säilyminen nykyisellään tai mahdollisesti jopa vesimäärän tasaaminen mahdollisimman lähelle luonnollista tilannetta. Kaavaluonnoksen arvokkaita luontokohteita (SL, S-nro, sl-nro ja luo)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

koskevat kaavamääräykset eivät huomioi alueen ulkopuolelta tulevia vesimääriä ja niiden tasaamista. Ennen seuraavaa kaavavaihetta ympäristölautakunta esittää selvitettäväksi, millä keinoin kaavassa voidaan turvata vesilain kohteiden vesitase. Vesilain kohteiden suojelu todennäköisesti tarvitsee oman kaavamerkinnän ja/tai -määräyksen, jossa otetaan kantaa niiden vesitaseen säilymiseen. Vesilain kohteiden säilymisessä on keskeistä niiden valuma-alueen muutosten tarkastelu. Nähtävillä olevan aineiston perusteella ei ollut mahdollista tarkastella, miten merkittäviä muutoksia purojen valuma-alueilla tulee tapahtumaan ja onko tarpeen ehkäistä niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Kaava-aineistoa olisi hyvä täydentää vesilain kohteiden valuma-alueilla.

Vuonna 2018 tehtiin Lemmenlaakson luonnonsuojelualueella sijaitsevassa Lipinkoskessa sähkökoekalastuksia, joissa tavattiin ensimmäistä kertaa lohikalojen luonnollista lisääntymistä Järvenpään kaupungin alueella (Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys 2018). Lemmenlaakson eteläpuolisella neljällä luonnontilaisella Keravanjokeen laskevalla uomalla (suojelumerkinnät kaavaluonnoksessa) saattaa olla potentiaalia taimenen lisääntymisalueena tai turvapaikkana niiden poikasille vesien lämmittäessä pääuomasa kesäaikaan. Parhailtaan toteutettava Tikkurilankosken padon purku Vantaalla saattaa merkittävästi lisätä todennäköisyyttä sille, että alueella tavataan tulevaisuudessa enemmän merestä vaeltaneita taimenia. Haarajoen padon yläpuoliselle Pietilänojalla on myös vastaavaa potentiaalia. Kalaston esiintymistä näissä uomissa tulisi selvittää ennen seuraavaa kaavavaihetta.

Rakennetut kosteikot ja laskeutusaltaat:

Mäyränojan suulla sijaitseva luo-alue (luontotyyppiselvityksen ID-numerot 70, 71 ja 72) on alun perin kaivettu vesiensuojelukosteikko, jolle on kehittynyt vuosien kuluessa luontoarvoja. Kosteikkoa huolletaan tarpeen mukaan 5-10 vuoden välein poistamalla lietettä ja vesikasvillisuutta. Kohteen kaavamääräyksen tulisi olla sellainen, että se mahdollistaa kosteikon toimivuuden takaavat toimenpiteet myös tulevaisuudessa. Vastaavaa hoitoa tehdään Järvenpäässä myös esimerkiksi M-alueelle sijoittuvilla Räikilänojan altailla sekä Natura-alueelle sijoittuvalla Loutinojan hajotusojastolla. Lisäksi Järvenpäässä on koko joukko muitakin kaavakartasta puuttuvia vesiensuojelurakenteita so. kosteikoita, hulevesi- ja laskeutusaltaita sekä hajotusojastoja. Ympäristölautakunta esittää pohdittavaksi omaa kaavamerkintää ainakin merkittävimmille vesiensuojelurakenteille.

Tulvatarkastelu:

Yleiskaava-aineistosta puuttuu Järvenpään vesistöjen Tuusulanjärven ja Keravanjoen tulvatarkastelu. Ympäristökeskuksella ei ole tiedossa Järvenpään alueella sijaitsevia tulvariskialueita, mutta vesistöjen lähetyville sijoittuvien tulevien rakentamisen laajenemisalueiden osalta tulisi vielä selvittää alimmat mahdolliset rakentamiskorkeudet ja määrät tarvittaessa niiden sisällyttämisestä asemakaavamääräyksiin ja rakennusjärjestykseen. Myös kaupungin alueelta laadittu hulevesitulvia koskeva kartta-aineisto on hyvä liittää kaava-aineistoon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, 14.04.2020, § 33

Valmistelija / lisätiedot:

Tapio Reijonen
tapio.reijonen@tuusula.fi
ympäristönsuojelupäällikkö

Järvenpään kaupunki pyytää Järvenpään yleiskaavaehdotuksesta Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausuntoa 30.4.2020 mennessä.

Yleiskaava koostuu neljästä kartasta ja niihin liittyvistä merkinnöistä ja määräyksistä sekä selostuksesta. Kartat ja määräykset tullaan hyväksymään oikeusvaikutteisina. Selostuksen tarkoitus on auttaa ymmärtämään yleiskaavan ratkaisuiden taustalla olevia lähtökohtia, tavoitteita ja perusteluita. Kaavadokumenttien lisäksi yleiskaavan valmistelumateriaaliin kuuluu paljon teemakohtaisia selvityksiä, lähtömateriaalia ja raportteja. Karttapalvelussa on mahdollista asettaa kaikki oikeusvaikutteiseksi tarkoitettut kartat päällekkäin. Kaavaratkaisua on myös mahdollista verrata voimassa olevaan ja kumottavaksi tarkoitettuun Järvenpään yleiskaavan 2020 sekä voimaan jäävään Keskustan osayleiskaavan 2030 kanssa. Lausuntoihin ja muistutuksiin tullaan antamaan kirjallinen vastine kaavan hyväksymiskäsittelyn yhteydessä.

Järvenpään yleiskaavan tavoitteena on tarkastella kaupungin maankäyttöä vuoteen 2040 saakka. Kaupungissa arvioidaan asuvan tuolloin 60 000 asukasta ja olevan 15 000-17 000 työpaikkaa. Suunnittelualue käsittää koko Järvenpään kaupungin lukuun ottamatta Keskustan osayleiskaavan 2030 aluetta. Yleiskaavassa varaudutaan muutoksiin väestönkasvussa asumisen reservialueiden kautta. Jos väestönkasvu on arvioitua nopeampaa, tulee reservialueiden käyttöönotto ajankohtaiseksi jo 2030-luvulla. Reservialueet mahdollistavat tarvittaessa huomattavan lisän asuntoaluepotentiaaliin, mutta ne myös edellyttävät muun muassa rohkeita maapoliittisia ratkaisuja sekä huomattavia infran investointeja. Yleiskaavassa valittuja asutuksen kasvusuuntia ovat keskustan lisäksi muut asemien seudut (Ainola, Saunakallio ja Haarajoki).

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on yleiskaavan luonnosvaiheessa antamassaan lausunnossa (11.6.2019 § 5) kiinnittänyt huomiota ennen kaikkea pohjavesien, arvokkaiden luontokohteiden ja viheralueiden sekä pienvesien ja vesistöjen huomioon ottamiseen ja suojeluun. Näistä aihealueista on ympäristökeskuksen ja kaupungin välillä pidetty useita suunnittelukokouksia. Yleiskaavan ehdotusvaiheessa on tehty useita kaavaratkaisua selventäviä ja tarkentavia muutoksia. Kaavaratkaisun peruseriaatteet kuitenkin säilyvät.

Yleiskaavaehdotuksen valmistelussa tehtyihin lisäselvityksiin ja muuhun kaavamateriaaliin voi tutustua Järvenpään kaupungin nettisivuilla osoitteessa https://www.jarvenpaa.fi/--Yleiskaava_2040_--/sivu.tpl?sivu_id=9020

Lisätietoa lausunnon valmistelusta:

- Tapio Reijonen ympäristönsuojelupäällikkö
- Liisa Garcia ympäristösuunnittelija
- Anu Tyni ympäristösuunnittelija
- Mia Honkanen ympäristösuunnittelija

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Esittelijä: Risto Mansikkamäki

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotus on erittäin hyvin laadittu ja siinä on otettu ympäristönsuojelunäkökulma kiitettävästi huomioon. Kaavaehdotuksen valmistelussa on tehty hyvää yhteistyötä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa. Lisäksi kaavan tutkimista helpottava karttapalvelu ansaitsee kiitoksen, samoin kaavaehdotuksen kokonaisvaltaisen selkeä esitystapa.

Ykityiskohtaisempana lausuntonaan ympäristölautakunta esittää seuraavaa:

Pohjavedet

Yleiskaavaehdotuksessa on kiitettävästi kiinnitetty luonnosta paremmin huomiota pohjavesien suojeluun. Kaavamääräyksiä on laajennettu ja täydennetty ja pohjavesialueille sijoittuvia työpaikka-alueita on pienennetty ja poistettu kokonaan vedenottamoiden vesioikeudellisilta lähisuojavaovyöhykkeiltä.

Nummenkylän pohjavesialueelle on kaavaehdotuksessa esitetty luonnosta pienempi työpaikka-alue (TP/y), mutta asuinrakentamiseen osoitettu alue (AP) on luonnosta suurempi ja viheralue on samalla pienentynyt. AP-alueen laajennus sijaitsee niin pohjavesialueella kuin vedenottamon vesioikeudellisella lähisuojavaovyöhykkeellä. Myös Myllylän pohjavesialueelle ehdotuksessa esitetty työpaikka-alue on luonnosta pienempi.

TP/y-alueiden rajaaminen pienemmiksi pohjavesialueilla on erittäin positiivista, samoin niitä koskevat kaavamääräykset, jotka ovat nyt kiitettävän yksityiskohtaisia koskien toimintojen sijoittumisedellytyksiä ja pohjaveden suojelua. Kuitenkaan TP/y-alueiden tai taajaan rakennettujen asuinalueidenkaan sijoittuminen pohjavesialueille ei ole ylipäätään toivottavaa. Huomattavaa on myös, että Nummenkylän pohjavesialueella pohjavesi on varsin pinnassa, ja pohjaveden kannalta haitallisten aineiden päätymistä maaperään tulee ehkäistä kaikin mahdollisin keinoin ohuen pintamaakerroksen vuoksi.

Työpaikka-alueille sijoittuvien yritysten toiminnan ja toiminnan muutosten valvonta on haastavaa. Periaatteena tulisi tämän vuoksi olla, ettei pohjavesialueille ylipäätään osoitettaisi kaavoituksella uutta pohjaveden kannalta potentiaalisesti haitallista toimintaa. Vaikutuksiltaan ongelmallisimmat toiminnat liittyvät työpaikka-alueen kaavamääräyksessä mainittuun tuotantotoimintaan. Ympäristölautakunta esittääkin vielä selvitettäväksi TP/y-merkinnän muuttamista siten, että siitä pohjavesialueella poistetaan maininta tuotantotoiminnasta.

Yleiskaavan vaikutusten arviointia pohjavesiin on merkittävästi laajennettu ehdotuksessa suhteessa luonnosvaiheeseen. Pohjavesialueille osoitettavan uuden rakentamisen vaikutuksesta muodostuvan pohjaveden määrään ei kuitenkaan ilmeisesti ole tehty määrällistä arviointia. Vaikutusten arvioinnissa todetaan, että: ”*Yleiskaavassa pohjavesialueille osoitetut asuinalueet ovat pientaloasumisen alueita, joilla imeytuspintaa syntyy pihojen ja tonttien väliin jäävien alueiden kautta todennäköisesti riittävästi*”. Edelleen jääkin epäselväksi, onko uuden rakentamisen vaikutuksia muodostuvan pohjaveden määrään tarkasteltu riittävän perusteellisesti. Erityisen tärkeää tämä olisi Nummenkylän alueella, jossa A-res- ja uudet AP-alueet kattavat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

merkittävän osan pohjavesialueesta. Rakentamisen vaikutuksia tulisikin tarkastella tarkemmin vielä jatkosuunnittelussa, esimerkiksi parhaillaan käynnissä olevan Nummenkylän pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivittämisen yhteydessä.

Luonto

Kaavaehdotuksessa on huomioitu kiitettävän hyvin luontoarvoja koskevat lausunnot. Kaavaan on tehty huomattavia parannuksia mm. lajikohtaisilla liitekartoilla ja arvokkaiden luontokohteiden indeksoinneilla. Myös tärkeitä muutoksia tehtiin aluemerkitöjen ja määräysten suhteen. Näistä esimerkkinä Tuusulanjärven Natura-alueen muuttaminen maa -ja metsätalousvaltaisesta alueesta (MY) suojelualueeksi (SL) sekä Vanhankylänniemen retkeily- ja matkailupalveluiden alueelle (RM) asetettu toimenpiderajoitus.

Kaavaluonnoksessa oli asetettu avohakkuukielto MY-alueille. Valitettavasti tämä kieltö on nyt kaavaehdotuksesta poistettu. Sen sijaan M-alueille on annettu metsänkäyttöön liittyviä ohjeistuksia, joissa mm. painotetaan kiinnittämään erityistä huomiota metsänkäsittelyyn niillä alueilla, joilla on todettu luontoarvoja. Ohjeistus on sinällään hyvä, mutta sen toimivuutta käytännössä voi epäillä. Yksi laajoista M-alueiden keskittymistä sijoittuu Järvenpään koillisosaan Keravanjoen varteen, jolla ranta-alueiden metsäisyyden säilymistä pidetään erityisen tärkeänä. Alueella on myös useita lepakoille tärkeitä alueita (III-alueet) sekä linnustollisesti arvokkaita alueita. Näiltä osin M-alueiden merkitsemistä MY-alueiksi olisi syytä vielä harkita. Lepakoiden tärkeimmät ruokailualueet (II-alueet) sijoittuvat M-alueiden sijaan VL- ja SL-alueille, mikä on lajin suojelun kannalta hyvä asia.

Kaavan puutteena voi edelleen pitää sitä, että maakunnallisesti arvokkaita luontokohteita ei olla huomioitu yhdenmukaisesti SL-merkinnällä. Tämä on valitettavaa, etenkin kun kyseiset kohteet sijoittuvat kaupungin omistamille maille.

Pintavedet

Lautakunta pitää hyvänä, että pintavesien suojelu nähdään kaavaehdotuksessa osana maankäytön suunnittelua. Uusina merkintöinä yleiskaavaan on lisätty päävedenjakaja, valuma-alueet ja niiden purkuoja sekä hulevesien hallinnan kannalta merkittävät alueet. Lisäksi kaikki arvokkaat pienvedet (norot, lähteet ja lammet) on osoitettu suojelumerkinnöin ja kohdistettu valuma-alueille. Ratkaisu mahdollistaa valuma-alueiden ominaispiirteiden ja herkkien kohteiden huomioon ottamisen alueiden jatkosuunnittelussa ja hulevesien hallinnan ratkaisuisissa. Myös Järvenpään kaupungin hulevesien hallinnan periaatteet näkyvät hyvin yleiskaavassa määräyksinä. Pintavesien suojelun osalta kaavaratkaisu on onnistunut ja sen luonnosvaiheessa esitetyt pintavesien suojelua koskevat lausunnon kohdat on pääosin huomioitu.

Kaava-aineiston liitteenä olleita vastineita lausuntoihin ympäristölautakunta pitää yleispiirteisinä. Kaavaehdotuksen hyväksymisen yhteydessä annettavia kirjallisia vastineita tulisikin täydentää vastaamaan tehtyä vuorovaikutustyötä. Esimerkiksi periaatteet uusien kalastoselvitysten selvittämättä jättämiselle olisi hyvä avata myös muille osallisille.

Kaavaprosessin aikana on tuotettu pintavesien suojeluun liittyvää aineistoa, jonka liittäminen osaksi kaava-aineistoa olisi tärkeää pienviesien huomioimiseksi asemakaavatason suunnittelussa. Kaavaselostukseen tulisikin liittää aineistoa, jossa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

näkyvät samalla kartalla päävedenjakaja, valuma-alueet, pääuoma, arvokkaat pienvedet ja hulevesien hallinnan kannalta merkittävät alueet.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Järvenpään kaupunkikehityslautakunta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ote pöytäkirjasta, joka on asetettu nähtäväksi yleisessä tietoverkossa 16.04.2020.

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty tiedoksi sähköpostilla (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa § 19) 17.04.2020.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§33

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

29.4.2020

Dnro 565/00.08/2018

tekninen.palvelu@jarvenpaa.fi.

Järvenpään yleiskaava

Järvenpään kaupunki on laatimassa kokokunnan yleiskaavaa.

Kaavaa valmisteltaessa on hyvä huomioida, että Metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Kun metsälaki ei ole voimassa, aiheuttaa se seurannaisvaikutuksia muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten Kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (Metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälakien noudattamista ja tekee yhteistyötä ELY-keskuksen ja Muesoviraston kanssa.

Yleiskaavassa voidaan maankäytön suunnittelulla vaikuttaa hiilinielujen ylläpitoon, säilymiseen ja lisäämiseen. Suunnittelussa on syytä huomioida, että metsäalueita ei pirstota muulla maankäytöllä ilman erityisiä perusteita. Tärkeintä on eheän yhdyskuntarakenteen tukeminen, haja-asutuksen leviämisen rajoittaminen ja yhtenäisten metsätalousvaltaisten alueiden säilyttäminen. Näin turvataan myös ekologiset yhteydet ja viherverkostojen sekä virkistysalueiden kehittäminen luonnonarvot säilyttäen.

Suomen metsäkeskus lausuu, että Maa- ja metsätalouteen varatut aluevarausmerkinnät (M- ja MY) huomioivat metsätalouden harjoittamisen luonnosvaihetta paremmin.

Alueilla sovelletaan Metsälakia (1093/1996) ja metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Näin ollen alueiden luontoarvot turvataan. Lisäksi metsätalousvaltaisilla aluilla noudatetaan tavallisesti metsäsertifioinnin kriteereitä, jotka velvoittavat huomioimaan luonto- ja virkistysarvoja lainsäädäntöä laajemmin.

Suomen metsäkeskus lausuu, että virkistysalue merkintöjä ei tulisi käyttää ja kohdentaa yksityisten maanomistajien maille yleiskaavassa vaan yleiskaavassa näillä alueilla tulisi käyttää M-alkuisia aluevarausmerkintöjä.

Virkistysalueille asetettu toimenpiderajoitus (maisematyölupa puunkaatoon) rajoittaa metsien hoitoa ja käyttöä ja myös maiseman- ja elinympäristöjen aktiivista hoitoa. Samalla heikentäen metsätalouden elinkeinomahdollisuuksia Järvenpäässä. Toimenpiderajoituksella voi olla kielteisiä vaikutuksia asuinviihtyvyyteen ja ulkoilijoiden luontokokemukseen virkistysalueilla, jos alueen metsät jäävät toimenpiderajoituksen vuoksi hoitamatta.

Virkistysalueille suunniteltu toimenpiderajoitus saattaa lisätä virkistysalueiden metsätuhoriskiä. Luonnonvarakeskus on arvioinut, että metsien tuhoriskit saattavat yleistyä ilmastonmuutoksen myötä. Erilaiset metsätuhot ovat keskeinen riskitekijä metsien kehitykselle. Virkistysalueilla hyvällä metsänhoidolla huolehditaan metsien kyvystä vastustaa tuhoriskejä. Maisematyöluvan kustannukset voivat vähentää metsänomistajien kiinnostusta hoitotoimenpiteiden toteuttamiseen.

Metsänhoitoa ja -käyttöä ei metsäalueilla ole useinkaan tarvetta ohjata metsälain kanssa päällekkäisillä kaavamääräyksillä.

29.4.2020

Dnro 565/00.08/2018

Suomen metsäkeskus lausuu, että liito-oravan elinpiirejä, aiemmin asuttuja alueita ja etenkin potentiaalisia alueita ei merkata maa- ja metsätalousvaltaisille alueille. Näin noudatetaan ympäristöministeriön kirjettä liito-oravan huomioimisesta kaavoituksessa. Lisäksi metsälakikohteiksi rajataan vain alueita, jotka ovat yhteneviä Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmän rajausten kanssa.

Ympäristöministeriö toteaa kirjeessään liito-oravan huomioimisesta kaavoituksesta, että ”Laajemmille yleiskaavojen M-alueille osoitettaviin pienialaisiin yksittäisiin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin on syytä suhtautua pidättyvästi. Yleiskaavojen rooli näillä alueilla on useimmiten hajarakentamisen periaatteita ohjaava.”.

Lisätietoa: [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Ymparistoministeriolta_kirje_liitooravan\(42081\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Ymparistoministeriolta_kirje_liitooravan(42081))

Ympäristöministeriön Metsämaa kaavoituksessa raportissa (Ympäristöministeriön raportteja 22 | 2016) mainitaan, että jos luo-merkinnällä osoitetaan metsälain 10 § mukaisia kohteita, kohteiden rajaukset eivät saisi olla riskitilassa Metsäkeskuksen metsätietojärjestelmän rajausten kanssa.”.

Lisätietoa: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75152/YMra_22_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Suomen metsäkeskus lausuu, että suositukset luo- ja sl-alueille maa- ja metsätalouvaltaisilla alueilla ovat riittävät.

Edellä mainittu lainsäädäntö velvoittaa turvaamaan mm. liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä ja metsätalous toimenpiteiden rajausta tällaisilla kohteilla tehdään tapauskohtaisesti, jolloin maanomistajalle ei aiheudu kohtuuttomia kustannuksia ja lisääntymis- ja levähdyspaikkojen rajat voidaan huomioida vallitsevan tilanteen mukaan. Sama koskee muita luo- ja sl-merkinnällä esitettyjä arvoja.

Suomen metsäkeskus lausuu, että luonnonsuojelu aluevarausmerkintää ei tule esittää suojelupäätöstä laajempaan. Metsälaki ei ole voimassa alueilla, jotka ovat varattu suojelualuevarauksella. Näin ollen maanomistaja ei voi saada näillä alueilla esim. Kemera lain mukaista ympäristötukea. Maanomistajalta poistuu siis yksi mahdollisuus tukeen suojeluun tarkoitetuilla alueilla.

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta lausua Järvenpään yleiskaavasta.

Karen Wik-Portin

aluejohtaja, Eteläinen palvelualue

Suomen metsäkeskus, eteläinen palvelualue

30.4.2020

Järvenpään kaupunki
tekninen.palvelu@jarvenpaa.fi

MTK Metsälinjan (Häme/Uusimaa) ja MTK-Uusimaan lausunto Järvenpään yleiskaava 2040:n ehdotuksesta

Yleisesti kaavasta ja kaavamääräyksistä

Järvenpään yleiskaava 2040:n ehdotuksessa on käsitelty viheralueita, maa- ja metsätalousalueet mukaan lukien erittäin yksityiskohtaisesti. Kaupungin omistamilla alueilla tai alueilla, joilla maankäyttö ratkaisevasti muuttuu, ratkaisu lienee perusteltavissa, mutta yksityisten maanomistajien maille kohdistuvista toiveista ja suosituksista tulee neuvotella suoraan maanomistajien kanssa. Määräykset ovat osittain tarpeettoman pitkiä ja osa tekstistä voisi olla selostuksessa. Ohjeistus maisematyölupakäytännöistä tulisi olla nähtävillä tässä vaiheessa, jotta kaavan vaikutukset olisivat arvioitavissa. Esimerkiksi myrsky- ja hyönteistuhoihin liittyvät puiden kaadot tulisi sisältyä ohjeistukseen sallittavina toimenpiteinä. Kaavaselostuksessa ei tällaista mainintaa ole.

M- ja MY-alueet

On hyvä, että alueita on selvitysten perusteella muutettu myös M-alueiksi (edellisessä kaavassa MU tai MY), mikäli perustetta muuhun ei ole ollut. Luonnosvaiheeseen verrattuna M-alueiden määräykset ja selostus ovat selkiytyneet. Järvenpäässä varsinaisia metsätalousalueita on jäljellä vähän ja suurimmalla osalla alueita toimintaa rajoitetaan eri tavoin. Yksittäisten maanomistajien kohdalla näillä alueilla voi kuitenkin olla merkittävä vaikutus. Uudellamaalla asuu merkittävä määrä metsänomistajia, joiden metsät sijaitsevat muissa maakunnissa. Ei ole huono asia nähdä käytännön metsätaloustoimintaa myös oman asuinkunnan alueella.

Virkistysalueet ja reitit

Reittien sijoittaminen pääosin kaupungin omistamille maille on hyvä käytäntö. Selostuksessa esitetty toimintatapa ulkoilureittien ja latuverkoston perustamisesta sopimuksin on kannatettava.

Liito-orava

Kuten luonnosvaiheessa jo totesimme, MTK vaatii, ettei liito-oravan elinpiirejä, aiemmin asuttuja alueita eikä potentiaalisia alueita merkitä maa- ja metsätalousvaltaisille alueille. Liito-oravan osalta alalla on käytössä valtakunnallinen toimintamalli lajin huomioon ottamisesta metsätalouden toimenpiteissä.

Uudet luonnonsuojelualueet, SL

Maanomistajan kannalta on kohtuutonta, mikäli osa SL-alueeksi varatusta alueesta jää viranomaisen määrittämän suojelualueerajauksen ulkopuolelle. METSO-kohteiden arvioinnin tekee Metsäkeskus tai ELY-keskus. Suojelumääräyksen määräaikaisuus ei poista tätä ongelmaa kokonaan.

MTK ehdottaa teknisenä korjauksena kirjausta: ”Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvoja.”

Karttapalvelu

Karttapalvelu on toteutettu hyvin ja helpottaa kaavan vaikutusten arviointia lausuntovaiheessa.

Asta Sarkki
Metsäsiantuntija, MTK metsälinja

Matti Perälä
Toiminnanjohtaja, MTK-Uusimaa



Lausunto

16.03.2020

MV/301/05.02.00/2016 1 (1)

Järvenpään kaupunki
PL 41
04401 Järvenpää

Viite UUDELY/12209/2016 ; Järvenpää 1625/2016

Asia **JÄRVENPÄÄ, Järvenpään yleiskaava 2040**

Järvenpään kaupunki on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa otsikon asiasta.

Alueellisen vastuumuseouudistuksen myötä, Helsingin kaupunginmuseo / Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo hoitaa viranomaislausunnot Keski-Uudellamaalla rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman lisäksi myös arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Intendentti

Sari Mäntylä-Asplund

Tiedoksi Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo
Heini Hämäläinen / Helsingin kaupunginmuseo / Keski-Uudenmaan alueellinen
vastuumuseo

KOKOUSAIKA	Maanantai 6.4.2020 klo 18.00 – 19.30	
KOKOUSPAIKKA	Kunnanvirasto, valtuustosali	
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET (ja merkintä siitä, kuka toimi puheenjohtajana)	Virkki Juha Franti Aija Lastuvuori Jenni, poissa Laukka Jorma Niinikoski Terhi Palviainen Erja Vilén Mika	puheenjohtaja
MUUT SAAPUVILLA OLLEET (ja läsnäolon peruste)	Runolinna Liljan-Kukka Nieminen Tea, poissa Kyllönen Petra Haukkasalo Hannu, poissa Marttila Seija Ikonen Antti Wäre Jari	kunnanvaltuuston pj kunnanvaltuuston I vpj kunnanvaltuuston II vpj kunnanjohtaja hallintojohtaja, esittelijä, pöytäkirjanpitäjä tekninen johtaja, § 57 sivistysjohtaja, § 62
LAILLISUUS JA PÄÄTÖS- VALTAISUUS	Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.	
ASIAT	57 – 65	
PÖYTÄKIRJAN TARKAS- TUSTAPA (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkas- tajien valinta taikka merkintä edelli- sen kokouksen pöytäkirjan tarkasta- misesta)	Pöytäkirja tarkastetaan 8.4.2020. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Erja Palviainen ja Mika Vilén.	
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIR- JOITUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja Juha Virkki	Pöytäkirjanpitäjä Seija Marttila Juha Virkki (§ 60)
PÖYTÄKIRJAN TARKAS- TUSTOIMITUS	Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme. Tarkastusaika Pornainen 8.4.2020 Allekirjoitukset Erja Palviainen Mika Vilén	
PÖYTÄKIRJA ON OLLUT YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Aika ja paikka Pornainen 9.4.2020 Virka-asema Hallintojohtaja	Seija Marttila

LAUSUNNON ANTAMINEN JÄRVENPÄÄN YLEISKAAVA 2040 KAAVAEHDOTUKSESTA

Khall § 148

Järvenpään kaupunginvaltuusto hyväksyi kesällä 2018 yleiskaavan tavoitteet ja ”Valitut kasvusuunnat” – rakennemallin yleiskaavaluonnoksen valmistelun pohjaksi. Yleiskaavaluonnos on nyt valmistunut, ja kaupunkikehityslautakunta on päättänyt asettaa yleiskaavaluonnoksen nähtäville ja pyytää siitä lausunnot 7.6.2019 mennessä

Yleiskaavan valmisteluaineistoon voi tutustua kaupungin nettisivuilla www.jarvenpaa.fi/yleiskaava2040.

Yleiskaava koostuu selostuksesta sekä neljästä kartasta ja niihin liittyvistä merkinnöistä ja määräyksistä. Kartat ja määräykset tullaan hyväksymään oikeusvaikutteisina. Selostuksen tarkoitus on auttaa ymmärtämään yleiskaavan ratkaisuiden taustalla olevia lähtökohtia, tavoitteita ja perusteluja. Kaavadokumenttien lisäksi yleiskaavan valmistelumateriaaliin kuuluu teemakohtaisia selvityksiä ja raportteja.

Järvenpään yleiskaavan tavoitevuosi on 2040. Kaupungissa arvioidaan asuvan tuolloin 60 000 asukasta ja olevan 15 000-17 000 työpaikkaa. Suunnittelualue käsittää koko Järvenpään kaupungin lukuun ottamatta Keskustan osayleiskaava 2030:n aluetta. Kaavaluonnoksesta saatavan palautteen ja tarkempien vaikutusten arviointien perustella valmistellaan kaavaehdotus, joka kaupunginvaltuuston on tarkoitus hyväksyä vuoden 2020 lopulla.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää antaa Järvenpään yleiskaava 2040 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Yleiskaavassa esitetyt kaavaratkaisut ja kaavajousto reservialueita osoittamalla vaikuttavat perustelluilta. Haarajoen asemanseudun kehittäminen tukee myös Pornaisten kunnassa asuvien palveluita ja joukko liikenteen toteuttamismahdollisuuksia. Pornaisten kunnalla ei ole huomautettavaa Järvenpään yleiskaava 2040 luonnoksesta.

Tämän päätöksen osalta pöytäkirja tarkastetaan heti kokouksessa.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja kunnanjohtaja Hannu Haukkasalo, puh. 040 174 5014.

/..

Kunnanhallitus

§ 61

6.4.2020

101

Kunnanhallitus

§ 148

20.5.2019

257

Khall § 148

./..

Kunnanhallituksen päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän päätöksen osalta pöytäkirja tarkastettiin heti kokouksessa.

Khall § 61

Järvenpään kaupunkikehityslautakunta on päättänyt asettaa Järvenpään yleiskaavaehdotuksen 2040 nähtäville. Kaavaehdotus on virallisesti nähtävillä 11.3.–22.4.2020.

Järvenpään kaupunki sai yleiskaavaaluonnoksesta 75 mielipidettä ja 18 lausuntoa. Lisäksi karttapalautteen kautta tehtiin lähes 200 merkintää. Monissa mielipiteissä tuotiin esille omaan elinympäristöön vaikuttavat muutokset. Erityisesti asuinalueiden tiivistämistä ja täydennysrakentamisesta oltiin huolissaan. Myös viherrakenteen kaavaratkaisuja ja luonnonsuojelualueita kommentoitiin runsaasti. Suurin osa mielipiteistä kohdistui johonkin tiettyyn paikkaan tai merkintään ja ne olivat luonteeltaan kriittisiä. Lausunnoissa oli usein laajempi näkökulma asioihin ja monia kaavaratkaisun osa-alueita pidettiin myös onnistuneina.

Pornaisten kuntaa on pyydetty antamaan kaavaehdotuksesta lausuntonsa 30.4.2020 mennessä. Lausuntoihin ja muistutuksiin tullaan antamaan kirjalliset vastineet kaavan hyväksymiskäsittelyn yhteydessä syksyllä 2020.

Yleiskaavan valmisteluaineistoon voi tutustua kaupungin nettisivuilla www.jarvenpaa.fi/yleiskaava2040.

Tiedoksi ilman liittenumeroa lähetetään yleiskaavaehdotuksen kartta-aineisto.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää antaa Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Pornaisten kunnalla ei ole huomautettavaa Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotuksesta.

Tämän päätöksen osalta pöytäkirja tarkastetaan heti kokouksessa.

./..

Khall § 61

./..

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja hallintojohtaja Seija Marttila, puh. 040 558 2562.

Kunnanhallituksen päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän päätöksen osalta pöytäkirja tarkastettiin heti kokouksessa.





Ote pöytäkirjasta
Protokollsutdrag

Maankäyttöjaosto/ Markanvändningssektionen	§ 30	08.04.2020
Kunnanhallitus/Kommunstyrelsen	§ 99	20.04.2020

Järvenpään yleiskaava 2040 kaavaehdotus / Träskända generalplaneförslag 2040

195/10.00.00/2019

MAAJAOS § 30

Maankäyttöjaosto / Markanvändningssektionen 8.4.2020

Valmistelija / Beredare: Kaavoituskoordinaattori /

Planläggningskoordinator Suvi Kaski, suvi.kaski(at)sipoo.fi

Taustaa

Järvenpäässä on valmisteilla koko kaupunkia, lukuun ottamatta Keskustan osayleiskaava 2030:n aluetta, koskeva yleiskaava 2040.

Kaavatyö on nyt ehdotusvaiheessa. Järvenpään kaupunkikehityslautakunta on 27.2.2020 päättänyt asettaa Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotuksen nähtäville ja pyytää siitä lausunnot. Ehdotus on nähtävillä 11.3.-22.4.2020. Kaavaehdotusta koskevat lausunnot pyydetään toimittamaan 30.4.2020 mennessä osoitteeseen tekninen.palvelu@jarvenpaa.fi.

Yleiskaava koostuu selostuksesta sekä neljästä kartasta ja niihin liittyvistä merkinnöistä ja määräyksistä. Kartat ja määräykset tullaan hyväksymään oikeusvaikutteisina. Yleiskaavan valmisteluaineiston voi ladata kaupungin nettisivuilta www.jarvenpaa.fi/yleiskaava2040. Lisäksi karttapalvelussa <https://yk2040.jarvenpaa.fi> on mahdollista tarkastella oikeusvaikutteiseksi tarkoitettuja yleiskaavakarttoja päällekkäin sekä verrata kaavaratkaisua voimassa olevan ja kumottavaksi tarkoitetun Järvenpään yleiskaavaa 2020:n sekä voimaan jäävään Keskustan osayleiskaava 2030:n kanssa.

Kaupunginvaltuuston on tarkoitus hyväksyä Järvenpään yleiskaava 2040 syksyllä 2020.

Yleiskaavaehdotuksen lähtökohdat

Järvenpään yleiskaava 2040 käsittää koko kaupungin lukuun ottamatta Keskustan osayleiskaava 2030:n aluetta. Yleiskaava 2040 koostuu selostuksesta sekä neljästä kartasta ja niihin liittyvistä merkinnöistä ja määräyksistä. Kartat ja määräykset tullaan hyväksymään oikeusvaikutteisina.

Yleiskaavan merkinnät ovat yleispiirteisiä. Kaava on laadittu mittakaavassa 1:20 000, mikä tulee huomioida kaavaa



Ote pöytäkirjasta Protokollsutdrag

Maankäyttöjaosto/ Markanvändningssektionen	§ 30	08.04.2020
Kunnanhallitus/Kommunstyrelsen	§ 99	20.04.2020

tulkittaessa. Tarkemman tason suunnittelussa, kuten asemakaavoissa, suojelualueiden rajauspäätöksissä ja yhdyskuntateknisen huollon suunnitelmissa merkinnät tarkentuvat sekä sijainniltaan että sisällöltään. Jatkosuunnittelussa tärkeintä on kaavaratkaisun periaatteiden kunnioittaminen. Ennen asemakaavoitusta voi erityisesti uusille alueille olla tarpeellista laatia kaavarunko.

Yleiskaavaratkaisulla vastataan osaltaan kaupungin strategiaan tavoitteisiin. Yleiskaavatyön pohjaksi hyväksytyjen tavoitteiden (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) mukaisesti Järvenpään tavoitteena on olla seudun vetovoimaisin kaupunkikeskus, jonka yhdyskuntarakenne kehittyy eheänä ja keskustan vetovoima vahvistuu. Samaan aikaan yleiskaavaprosessin kanssa tehtiin kaupungin uuden strategian valmistelua, jonka tiimoilta hyväksyttiin kaupungin päivitetty tulevaisuuskuva ja strategiset päämäärät 10.6.2019 (kv) sekä osana talousarvioprosessia kaupunkistrategialle sitovia tavoitteita ja keinoja (kaupunginvaltuusto 11.11.2019). Nämä päivittyneet tavoitteet huomioitiin yleiskaavaehdotusta laadittaessa konkreettisesti mm. lisääntyneinä ja laajentuneilla pientaloalueina.

Yleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa kaupungin tavoitteiden mukainen kehitys varaamalla alueita tarvittavalle maankäytölle ja toiminnoille. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2040, jolloin kaupungissa arvioidaan asuvan 60 000 asukasta (vastaa 1,5 %:n keskimääräistä vuosittaista kasvua) ja olevan 15 000-17 000 työpaikkaa.

Yleiskaavan aluevaraukset mahdollistavat kaavan pohjaksi laadittua väestösuunnitetta hieman suuremman väestömäärän. Tällä varaudutaan siihen, että kaikkia asuinalueita ei voidakaan toteuttaa tai asumisväljyys kasvaa ennakoitua nopeammin. Yleiskaavassa varaudutaan myös suunnittelukauden jälkeiseen aikaan asumisen reservialueiden kautta. Jos väestönkasvu on arvioitua nopeampaa, tulee reservialueiden käyttöönnotto ajankohtaiseksi jo 2030-luvulla.

Yleiskaavan luonnosvaiheen aineisto oli nähtävillä 24.4.-24.5.2019. Kaavaluonnoksesta saadusta palautteesta laadittiin raportti (Yleiskaavan luonnosvaiheen vuorovaikutus. Järvenpään kaupunki 2019b), jossa käsiteltiin erityisesti paljon palautetta saaneita aiheita. Palauteraportissa annettiin vastaukset myös yksittäisiin mielipiteisiin ja lausuntoihin. Varsinaiset luottamushenkilöiden hyväksymät vastineet tullaan antamaan vasta ehdotusvaiheessa saatavasta palautteesta.



Ote pöytäkirjasta Protokollsutdrag

Maankäyttöjaosto/ Markanvändningssektionen	§ 30	08.04.2020
Kunnanhallitus/Kommunstyrelsen	§ 99	20.04.2020

Yleiskaavaluonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä lisäselvitysten perusteella kaavaratkaisua tarkistettiin kaavaehdotukseen. Merkittävimmät aluevarausten muutokset luonnoksesta ehdotukseen on esitetty yleiskaavaehdotuksen selostuksen kuvassa 8, sivulla 13. Sipoon ja Järvenpään rajan läheisyydessä on tehty kaksi muutosta: Keravajoen lähivaluma-alueella sijaitsevaa siirtolapuutarha-alueita (RP) on pienennetty sekä Rajakulmantien (mt 146) ja Vanhan Lahdentien (mt 140) risteuksen kaakkoispuolella sijaitsevaa työpaikkatoimintojen aluetta (TP) on pienennetty.

Sipoon kunnan lausunto

Sipoon kunnassa on valmistelussa Järvenpään ja Sipoon raja-alueen Sipoon puoleiset alueet käsittävä Pohjois-Paippisten osayleiskaava. Pohjois-Paippisten kyläalueelle laadittavan osayleiskaavan tavoitteena on kehittää kyläaluetta ja ohjata alueen maankäyttöä siten, että uudisrakentaminen osoitetaan maiseman ja olevan infrastruktuurin kannalta soveltuviin paikkoihin täydentämään olemassa olevaa rakennetta ja tiivistämään rakentamista kylän keskustassa. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaavaehdotus oli nähtävillä 25.2.-15.4.2019. Saatujen lausuntojen ja muistutusten pohjalta on tarkoitettu laatia korjattu osayleiskaavaehdotus, joka tullaan asettamaan uudelleen nähtäville vuoden 2020 aikana.

Sipoon kannalta Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotukseen luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset eivät ole merkittäviä, eivätkä aiheuta lausuttavaa.

Sipoon kunta katsoo, että Järvenpään yleiskaavaehdotuksen ja Pohjois-Paippisten osayleiskaavaehdotuksen ulkoilulle, pyöräilylle ja kevyelle liikenteelle osoitettu reitistö kohtaa kaavoissa riittävällä tarkkuudella ja mahdollistaa näin reitistöjen jatkuvuuden kuntarajan molemmin puolin.

Sipoon kunta toivoo kuitenkin edelleen yleiskaavaluonnoksesta esitetyn lausunnon tavoin, että yhteyksien, erityisesti Sipoon puolelta Järvenpään kaupungin Sireenitiehen yhdistyvän kevyen liikenteen yhteystarpeen, toteuttamisedellytyksistä olisi tarpeen käydä kuntien välillä tarkentavia neuvotteluja Järvenpään yleiskaavan 2040 ja Pohjois-Paippisten osayleiskaavan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Sipoon näkökulmasta Haarajoen asemansseudulla on



Ote pöytäkirjasta Protokollsutdrag

Maankäyttöjaosto/ Markanvändningssektionen	§ 30	08.04.2020
Kunnanhallitus/Kommunstyrelsen	§ 99	20.04.2020

kehittämispotentiaalia ja sen tunnistaminen yleiskaavaehdotuksessa nähdään positiivisena. Sipoo liittyy Haarajoen asemaan olemassa olevan maantieverkon kautta. Pitkällä aikavälillä voi kuitenkin olla syytä pohtia Haarajoen asemaan tukeutuvan maankäytön ja liikenneverkon kehittämismahdollisuuksia kuntarajojen molemmin puolin yhteistyössä Sipoon ja Järvenpään kesken.

Selvyyden vuoksi Sipoon kunta toteaa, että Vanhalle Lahdentielle (mt 140) ymmärrettävästi päättyväksi tarkoitettu Kehitettävä logistiikkaväylä –merkintä olisi hyvä laittaa loppumaan ennen päätie-merkintää, jotta ei synny käsitys, että logistiikka väylä tulisi mahdollisesti jatkumaan Lahdentien (mt 140) itäpuolelle.

Kuntarajojen eri puolilla olevien maankäyttöratkaisujen yhteensopivuuden tarkastelua helpottamaan olisi toivonut ainakin osaksi kaavaselostusta ns. kuntien yleiskaavojen yhdistelmäkuva. Kuva auttaisi jäsentämään osaltaan myös Järvenpään (yleiskaavaratkaisun) vaikuttavuutta osana seudun yhdyskuntarakennetta. Samoin kaavakartan luettavuutta olisi parantanut naapurikuntien tausta-/ pohjakartamerkintöjen näkyminen.

Kokonaisuudessaan Sipoon kunnalla ei ole huomautettavaa Järvenpään yleiskaava 2040 ehdotuksesta.

Kehitysjohtajan ehdotus

Maankäyttöjaosto päättää esittää, että kunnanhallitus antaa Järvenpään kaupungille yleiskaava 2040 ehdotuksesta valmistelutekstin mukaisen lausunnon (yllä).

Utvecklingsdirektörens förslag

Markanvändningssektionen beslutar föreslå kommunstyrelsen att den ger sitt utlåtande enligt beredningstexten ovan till Träskända stad om förslaget till generalplan 2040.

Päätös

Maankäyttöjaosto hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Beslut

Markanvändningssektionen beslöt enhälligt godkänna föredragandens förslag.



**Ote pöytäkirjasta
Protokollsutdrag**

Maankäyttöjaosto/ Markanvändningssektionen	§ 30	08.04.2020
Kunnanhallitus/Kommunstyrelsen	§ 99	20.04.2020

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus päättää, että kunta antaa Järvenpään kaupungille yleiskaava 2040 ehdotuksesta valmistelutekstin mukaisen lausunnon (yllä).

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ger sitt utlåtande enligt beredningstexten ovan till Träskända stad om förslaget till generalplan 2040.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Beslut

Kommunstyrelsen godkände enhälligt föredragandens förslag.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa / Riktigheten av utdraget ur det vederbörligen undertecknade och justerade protokollet bestyrker:

Heidi Huldén

hallinnon suunnittelija / förvaltningsplanerare

Sipoossa/Sibbo den 28.4.2020

22.4.2020

Järvenpään kaupungille
Viitaten lausuntopyyntöönne

Lausunto Järvenpään yleiskaava 2040 kaavaehdotuksesta

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri kiittää Järvenpään kaupunkia lausuntopyynnöstä.

Keskitymme lausunnossa niihin kaavaehdotuksen ratkaisuihin, joilla on erityistä merkitystä Järvenpään viherrakenteen sekä luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta. Lausunnossa esitetään lisäksi muutamia konkreettisia muutosesityksiä, joilla kaupungin kasvun viherrakenteelle vääjäämättä tuomia heikennyksiä voidaan vähentää ja kompensoida.

Kiitoksen paikat

Kaava-aineistojen selkeys ja informatiivisuus ansaitsee erityisen kiitoksen. Perehtymisen kannalta hyödyllinen on etenkin karttapalvelun kautta tarjottu mahdollisuus verrata uutta kaavaa voimassa oleviin yleiskaavoihin ilmakuvapohjalla.

Viherrakenteen ja osallisten kannalta kiitoksen ansaitsee myös kiitoksen pidättäytyminen liiallisesta yleiskaavoituksen strategisuusasteen eli ylimalkaisuuden lisäämisestä.

Varsinkin viher- ja sinirakenteen kannalta hyvää on myös käytetty monipuolinen aluevaraus- ja ominaispiirremerkintöjen valikoima, jota täydentävät yleiset suunnittelumääräykset luontoarvojen yleisestä huomioinnista sekä hulevesien hallinnasta.

Viherrakenteen huomiointi

Kaavaehdotus säilyttää arviomme mukaan pääosan Järvenpään nykyisistä koon, laadun ja sijainnin perusteella erityisen tärkeistä luontoviheralueista. Kaavaehdotus tunnistaa ja osoittaa myös tärkeimmät ekologiset yhteydet näiden järvenpääläisen luonnon ydinalueiden välillä. Yhteyksien säilymisen kannalta on hyvä, että yhteyksien turvaamisessa on merkittävässä määrin käytetty virkistysaluevarauksia ja vähäisemmässä määrin oikeusvaikutukseltaan heikompa viherystarvemerkeitä. Lähipuiston kohdemerkintä on puolestaan tärkeä ja perusteltu, rakennetumpien alueiden kriittisiä ”viimeisiä” puistoja muutokselta suojaava merkintä.

Kaavaehdotuksen suurin ongelma Järvenpään viherrakenteen ja ekosysteemipalvelujen turvaamisen kannalta on metsäalueiden valitettavan mittava ohjautuminen pääosin rakentamiseen varattaviksi alueiksi. Ongelma ja sen mittasuhteet avataan, joskin hieman liikaa selitellen ja pehmentäen, kaavan vaikutusarvioinnissa: ”Nykyisistä metsistä noin 27 % sijaitsee yleiskaavaratkaisussa rakentamiselle varatuilla alueilla. Tosiasiassa puustoa säilyy myös rakennettavilla alueilla ja osa näistä rakentamiseen varatuilla alueilla sijaitsevista metsistä onkin osoitettu esimerkiksi lähipuistoksi, jolloin todennäköisesti valtaosa puustosta säilyy, mikäli puistoa ylläpidetään puistometsänä. Jos vaikutusarvioinnissa huomioidaan myös asumisen ja työpaikkojen reservialueet, on 35 % metsistä rakentamiseen varatuilla alueilla. Reservialueet otetaan kuitenkin käyttöön vasta tarvittaessa ja mahdollisesti kaavan tavoitevuoden 2040 jälkeen. Vaikka huomattava määrä metsää otetaan rakentamiseen, kohdistuu pelloille ja niityille suhteellisesti enemmän rakentamista. Noin 35 % pelloista ja niityistä sijaitsee yleiskaavaratkaisussa rakentamiselle varatuilla alueilla ja reservialueet huomioiden 45 % ” (kaavaselostus, s. 85).

Nykyinen ekologinen tutkimustieto eri mantereilta on melko vakuuttavasti todistanut sen, että luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen yleensä kiihtyy tilanteessa, jossa elinympäristön määrä putoaa alle 30 % alkuperäisestä. Järvenpää on jo vuosia sitten päätynt metsien osalta tälle ”vaaran vyöhykkeelle”. Tästä syystä tilanteen heikentämiseen näin radikaalilla tavalla seuraavan 20-30 vuoden aikana on syytä suhtautua hyvin kriittisesti. Tilannetta pahentaa metsäisten suojelualueiden vähäisyys sekä merkittävässä osassa säilyneistä metsistä harjoitettu, metsien ekologista laatua laskenut ja laskeva metsänhoito.

Esitämme, että kaavan lopputyöstössä käydään vielä lävitse nykyisiin metsiin esitetyt asemakaavoittamattomat asuinalueet, pientaloalueet, asumisen reservialueet sekä työpaikka-alueet (TP, TP/y) ja työpaikkatoimintojen reservialueet siten, että esitettyä metsien rakentamista supistetaan vähintään kolmanneksella.

Viherrakenteen ja ekosysteemipalvelujen turvaamisen kannalta erityisen merkittäviä yksilöitäviä muutoskohteita ovat iso asumisen reservialueen (Ares) varaus Isokydön peltojen pohjoispuolella sekä kappelin ja Vähänummentien väliselle alueelle esitetyt uudet TP/y- ja AP-varaukset. Esitämme näiden alueiden kaavoittamista virkistysalueiksi. Jälkimmäiset poistot ovat perusteltuja myös pohjavesien suojelun varmistamisen kannalta.

Suojelualueverkoston kehittäminen

Olemassa olevat suojelualueet sekä kaavassa suojeluun esitettävät uudet alueet kattavat alle kolme prosenttia Järvenpään kaupungin maapinta-alasta. Osuus on valitettavan pieni niin luonnon monimuotoisuuden kuin suojelualueita hyödyntävän ja tarvitsevan virkistys- ja ympäristökasvatuskäytön kannalta.

Järvenpään mittava 2000-luvun luontoselvitysaineisto on ansiokkaasti ajantasaistettu yleiskaavaa

varten. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että ajantasaisuudessa on päädytty lähinnä läpikäymään jo aikaisemmin tunnistettuja, usein hyvin tiukasti rajattuja luontokohteita ilman kattavaa kohteiden uutta rajaustarkastelua. Tällöin selvityksessä ei ole pystytty huomioimaan niitä mahdollisia luontoarvoja omaavia kangasmetsäkuvioita, joita moniin lehtoihin, korpina, puronvarsina, kallioina yms arvokkaiksi alunperin tunnistettuihin metsikkökuvioihin ja pienkohteisiin liittyy.

Päivitysselvitys on rajattujen alueiden luontotyyppi-arvojen tarkastelun osalta tehty sinänsä laadukkaasti ja informatiivisesti. Emme pysty kuitenkaan antamaan täyttä tukea luontoselvityksen päivityksen tehneen Faunatican johtopäätöksille alueiden arvojen kannalta perustelluista kaavallisista suojelukeinoista. Myös kohteiden arvottamisen tapa ansaitsee oman kritiikkinsä. On muun muassa vaikea löytää perusteita sille, että eri arvoluokkiin rajataan saman luonokohteen toisiinsa fyysisesti liittyviä osakohteita ja -kuvioita. Viimeistään kaavaratkaisuissa tällaisesta keinotekoisesta alueiden jakamisesta tulisi luopua.

Suurin ongelma on kuitenkin esitetyissä johtopäätöksissä. Rima varsinkin SL-kohteiksi (luonnonsuojelualueet) esitetyille alueille on nostettu kohtuuttoman korkealle. Tämän seurauksena kaavassa esitetään uusiksi varsinaisiksi luonnonsuojeluvaramiksi (SL) vain kolmea pienehköä lehtokohdetta (1,8 ha, 1,8 ha ja 3,0) ja yhtä keskikokoista (7,9 ha) lehto- ja puronvarsi-kohtetta. Lehto- ja rantaluonnon suojelutarpeiden ja kohteiden arvojen kannalta myös esitetyt kolme pientä suojelualuevarausta (S-1, S-2) voisivat yhtä hyvin olla SL-varauksia.

Mikään luonnonsuojelubiologinen tieto suojelua vaativista luontotyypeistä tai lajiryhmistä ei anna perusteita sille, että SL-alueiksi varataan yleiskaavassa pelkästään lehto-, pienvesi- ja luhtakohteita. Nämä ovat toki kaikki lisäsuojelua vaativia ja tärkeitä luontoarvojen keskittymiä, mutta niin ovat myös esim. runsaslahopuustoiset ja/tai puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaiset kangasmetsät.

Yleiskaava jättää arviomme mukaan luo- ja sl-kohteiksi Järvenpään oloissa turhan arvokkaita tiedossa olevia luontokohteita. Malliesimerkinä toimii Kupukallion merkittävä, myös kohtalaisen isoja (5,0 ha, 5,9 ha) runsaslahopuustoisten kangasmetsien osa-alueita sisältävä aluekokonaisuus, jonka kaavamerkintä on luontoarvojen ydinalueen osalta V/luo (luo-1, 32,3 ha) ja muulta osin V-alue.

Järvenpään kaupungin omistamista metsäalueista erityisesti Kupukallion alueelle on kaikki perusteet esittää kaavassa SL-varausta. Esitämmekin alueelle vähintään nykyisen luo-1 alueen laajuista SL-varausta. Tehdyistä hakkuista ja myrskytuhojen korjuista huolimatta suojelualue voisi paikoin olla luo-alueita hieman laajempi.

Useimmat luonnonsuojelulain suojelualueilta edellyttämät laatukriteerit (LSL 10 §) täyttyvät Kupukalliolla jo niillä runsaslahopuustoisiin kangasmetsiin, luonnontilaisen kaltaisiin kalliometsiin, lehtoihin tai piensoihin liittyvillä luontoarvoperusteilla, jotka on yksilöity Faunatican selvityksessä. Aluekuvausten sekä Ida Korhosen tuoreen maastokäynnin havaintojen perusteella on ilmeistä, että

Kupukalliolla on vääjäämättä merkitystä myös lahoppuuta vaativien uhanalaisten ja vaatelioiden eliölajien kannalta. Tämän merkittävän lajistoryhmän (noin neljännes kaikista Suomen metsälajeista) suojeluun ja selvittämiseen olisi hyvä panostaa myös Järvenpään kaavoissa ja luontoselvityksissä nykyistä enemmän.

Toinen pohja-aineistojen sekä ilmakuvatarkastelun perusteella lupaava kaupungin omistama alue on kaavaehdotuksessa MY-alueena esitetyn Pihtikallion alueen pohjoisosassa. Alueen pohjoisosassa on myös pienehkö luo-alue (luo-12, 2,3 ha), johon liittyy jonkin verran luontoarvoja omaavia kangas- ja kalliometsiä. Esitämme, että kaupunki selvittää sen onko alueella perusteita SL-varaukselle.

Kupukallion ja Pihtikallion osalta toimitamme lausuntomme liitteenä luontoharrastaja Ida Korhosen keväällä 2020 ruottamia laji- ja luontohavaintoaineistoja Kupukallion ja Pihtikallion alueelta. Kummaltakin alueelta on runsaasti havaintoja luonnonsuojelulain erityisesti suojeltaviin lajeihin kuuluvasta lahokaviosammalesta sekä Kupukallion alueelta myös vaarantuneesta aarnisammalesta sekä silmälläpidettävästä norjantorvijälälästä.

Lemmenlaaksoon rajautuvat kunnan metsät on syytä viimein merkitä SL-varauksella. Osittain niissä jatkuu sama lehto entisen maanomistusrajan yli, osittain on kysy ennallistuvasta metsästä.

Isonkydönpuron SL-alueella on syytä laajentaa vähintään siihen rajautuvalle luo-alueelle. Satumetsän alueen vanha poikkeuksellisen järeä luonnontilaistuva kuusikko (mikäli tämä on edelleen olemassa) ja muut ympäristön luonnonarvoja omaavat metsät olisi tarpeen liittää suojeluvaraukseen.

Kaavan lopputyöstössä kannattaa vielä tarkastella varsinkin kaikki kaupungin omistamat muutkin ? luontokohteet sillä silmällä, että olisiko niissä kuitenkin alueita, jotka soveltuisivat arvojensa ja luonteensa perusteella yleiskaavatason SL-varauksiksi tai edes S-varauksiksi.

Luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden kaavamääräys

Luonnonsuojelullisesti arvokkaan alueen (sl) ominaispiirremerkinnällä on osoitettu 10 kohdetta. Kohteissa on liito-oravan, viitasammakon, jättisukeltajan ja täplälampikorenon varmistettuja tai mahdollisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä kolme erityisesti suojeltavan ketosukkulakoin esiintymispaikka.

Kaavamääräys edellyttää käytännössä vain tiettyjen lajisuojeluvuorotteiden huomioimista. Samaan aikaan kaavaselostuksessa kuitenkin todetaan, että ”Useilla sl-alueista on muitakin luontoarvoja, jotka puoltavat kohteiden turvaamista ja hoitoa luontoarvojen säilyttämiseksi. Luontoarvoja on kuvattu selostuksen liitekartoilla. Tarkempaa tietoa arvoista ja elinympäristöjen hoidosta löytyy luontoselvityksistä ja kaupungin luontotietokannasta”.

Esitämme, että kaavan lopputyöstössä nämä muita luontoarvoja omaavat kohteet erotetaan omalla indeksimerkinnällä niistä kohteista, joiden keskeiset luontoarvot ovat mainittuihin yksilöityihin lajeihin liittyviä. Tämä on erityisen tärkeää, mikäli arvoihin sisältyy luontotyyppipohjaisia arvoja, vesitalouteen liittyviä arvoja tai liito-oravakohteilla puuston luonnontilaisuuteen liittyviä arvoja. Muita luontoarvoja sisältävien kohteiden kaavamääräyksen on syytä olla sellainen, että se kattaa myös näiden muiden luontoarvojen huomioinnin.

Ainakin Purolantien ympäristön isohko liito-oravametsikkö (4,8 ha) vaikuttaa tietojen perusteella sisältävän sellaisia luontoarvoja, joiden vuoksi alue olisi perusteltua osoittaa kaavassa S-alueena tai jopa SL-varauksena. Vähimmäistoimi on kuitenkin varmistaa se, että kaavamääräykset turvaavat esitettyä kattavammin alueen kaikkien luontoarvojen säilymisen ja edelleen kehittymisen.

Lopuksi

Muiden aluekohtaisten muutosten osalta tuemme Suomen luonnonsuojeluliitto Järvenpään lausuntoa.

Lisätietoja

- suojeluasiantuntija Keijo Savola, puhelin 045 652 1974, keijo.savola@gmail.com

SUOMEN LUONNONSUOJELULITON UUDENMAAN PIIRI RY

Laura Räsänen
puheenjohtaja

Tapani Veistola
erityisasiantuntija

LIITTEET

Liite 1. Laji- ja luontohavainnot Kupukallion ja Pihtikallion alueilta 18. - 19.4.2020 (Ida Korhonen 20.4.2020)

Liite 2. Valokuvat Kupukallion ja Pihtikallion pohjoisosan lahoppuustoisista metsistä

Liite 2. Valokuvat Kupukallion ja Pihtikallion pohjoisosan lahopuustoisista metsistä

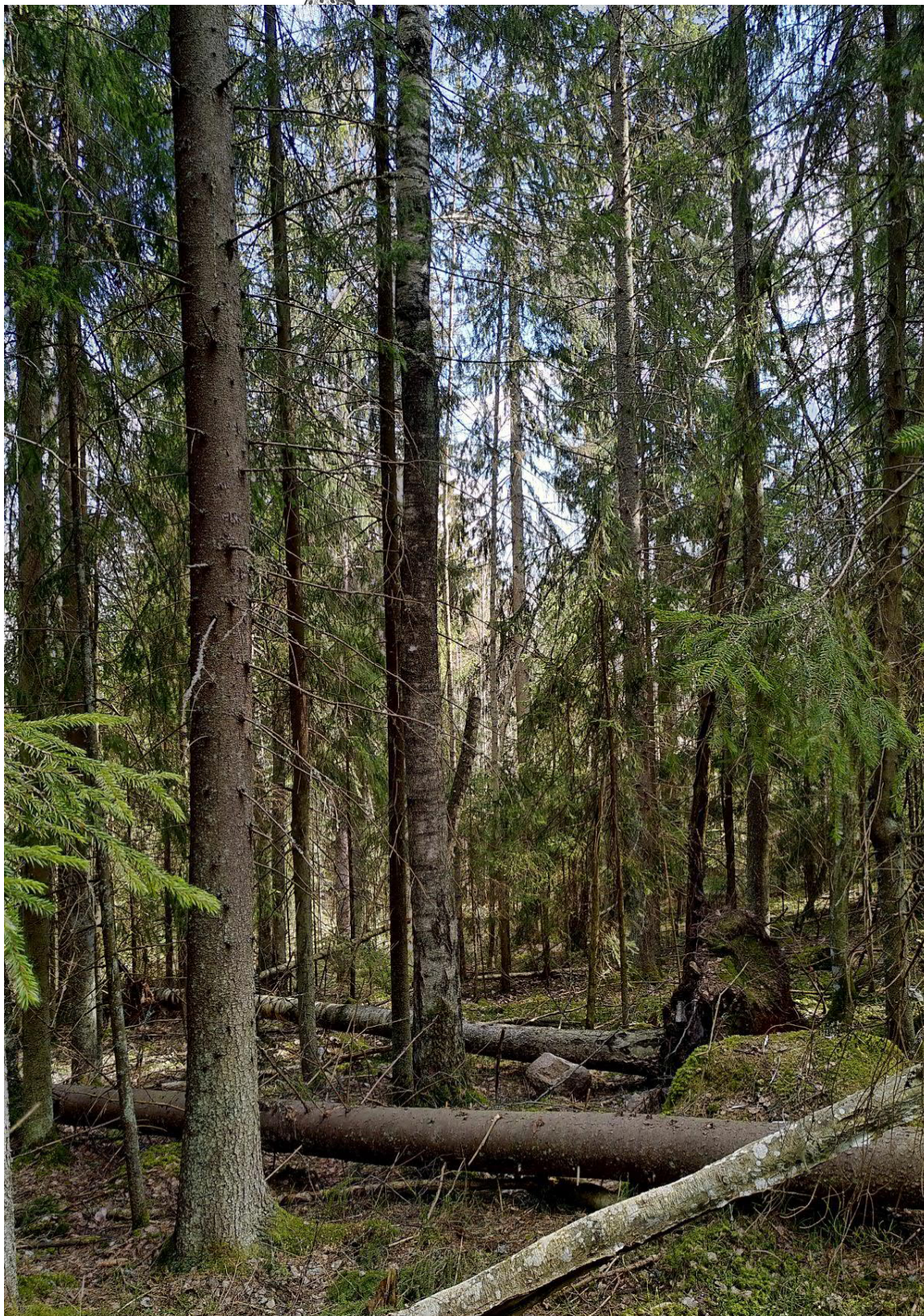


Kupukallion lahopuustoiset metsät ovat myös lahottajalajistoltaan potentiaalisesti hyvin merkittäviä.
Kuva: Ida Korhonen

**Kupukallion korvet ovat piensoina edustavia, uhanalaisiksi luokiteltuja luontotyyppisiä.
Kuva: Ida Korhonen.**



Pihtikallion pohjoisosan lahoppustoista, METSO I-luokan kangasmetsää. Hyvä ydin mahdolliselle suojelualueelle. Kuva: Ida Korhonen



§	6705488.82340957	392816.352175904	Ida Korhonen	Kupu
§	6705488.10954178	392833.231415933	Ida Korhonen	Kupu
ind	6705474.92360979	392854.88246656	Ida Korhonen	Kupu
ind	6705453.69818975	392877.711764901	Ida Korhonen	Kupu
§	6705400.71236303	392889.211703341	Ida Korhonen	Kupu
§	6705322.54867843	392931.527790489	Ida Korhonen	Kupu
§	6705320.47560648	392937.489136404	Ida Korhonen	Kupu
§	6705327.52313892	392930.706668521	Ida Korhonen	Kupu
§	6705339.55669464	392925.575349126	Ida Korhonen	Kupu
§	6705290.0679479	392948.644381824	Ida Korhonen	Kupu
§	6705283.35224889	392973.297015921	Ida Korhonen	Kupu
§	6705257.32030753	392971.360246093	Ida Korhonen	Kupu
§	6705221.83974171	392996.13098095	Ida Korhonen	Kupu
§	6705285.52958808	393143.312529064	Ida Korhonen	Kupu
§	6705201.18014843	393175.648586081	Ida Korhonen	Kupu
§	6705185.39641577	393152.184970964	Ida Korhonen	Kupu
§	6705170.70391782	393006.701793443	Ida Korhonen	Kupu
§	6705178.08477646	393020.229033781	Ida Korhonen	Kupu
§	6708880.89996555	397377.913651616	Ida Korhonen	Pihti
§	6708900.14379775	397413.672085018	Ida Korhonen	Pihti
§	6708969.20030807	397369.830649785	Ida Korhonen	Pihti
§	6708968.00841658	397374.287875626	Ida Korhonen	Pihti
§	6708946.97236971	397360.880035778	Ida Korhonen	Pihti
§	6709058.94010247	397319.94046853	Ida Korhonen	Pihti
§	6709057.057779	397325.359459863	Ida Korhonen	Pihti
§	6709149.11500044	397392.521136643	Ida Korhonen	Pihti
§	6709185.01417976	397407.193048139	Ida Korhonen	Pihti
§	6709198.12670849	397418.109183376	Ida Korhonen	Pihti
§	6709245.610313	397455.416342396	Ida Korhonen	Pihti
§	6709276.81487378	397444.289282009	Ida Korhonen	Pihti
§	6709229.68915901	397379.899029542	Ida Korhonen	Pihti
§	6709285.50644821	397315.511948513	Ida Korhonen	Pihti
§	6709288.60267062	397309.100752579	Ida Korhonen	Pihti
§	6709277.12270078	397321.920190938	Ida Korhonen	Pihti
§	6709265.50134278	397319.047894904	Ida Korhonen	Pihti

MUISTUTUS

Järvenpään yleiskaavaehdotus 2040

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri toteaa 8.4.2020 julkaisemassaan tiedotteessa seuraavaa:

”Lähimetsien merkitys hyvinvoinnille korostuu poikkeusoloissa ja kuuluisimpien retkikohteiden ruuhkautuessa. Korona-aika nostaa asukkaita lähellä olevat monimuotoiset lähimetsät arvoonsa, kun pääsiäisenä pelätään kaikkein kuuluisimpien retkikohteiden ruuhkautumista. Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri vetoaa kuntiin lähimetsien turvaamiseksi kaavoissa, metsäsuunnitelmissa ja suojelualueita perustamalla.”

Suomen luonnonsuojeluliitto Järvenpää korostaa lähimetsien vaikutusta asukkaisiin ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. *Järvenpään viherrakenteen arvot ja hyödyt* (Järvenpään kaupunki ja Suomen ympäristökeskus, 2016), joka osin perustuu järvenpääläisille tehtyihin kyselyihin, tutkimuksessa todetaan: ”Luonnolla ja luonnossa olemisella on tutkimuksissa todettu monenlaisia hyviä vaikutuksia aikuisten lisäksi myös lapsiin ja nuoriin, esimerkiksi parantuneena keskittymiskyynä ja tasapainona, sekä vähentyneinä allergioina. Luontosuhteen synnyttämiseksi ja ylläpitämiseksi olisikin tärkeää huolehtia siitä, että kouluilla ja päiväkodeilla on aina lähellä sijaitsevia opetukseen soveltuvia luontokohteita.”

Esitämme yleiskaavaehdotukseen seuraavia muutoksia:

- 1) Järvenpään yleiskaavaehdotuksesta 2040 poistetaan tieyhteys, joka on ehdotuksessa merkitty kulkemaan Isokydöntien ja Haarajoen aseman välillä Isokydön pellon ja metsän lävitse.

Tieyhteys Isokydön pellon ja metsän läpi pilkkoi kahtia viimeisen laajan metsäalueen Järvenpäässä ja heikentäisi samalla oleellisesti alueen virkistys- ja ulkoilukäyttöä. Metsää käyttävät ulkoiluun ja virkistykseen niin kävelijät, lenkkeilijät, koiranulkoiluttajat, maastopyöräilijät kuin suunnistajatkin ja lintubongarit. Isokydön metsä on asukkaille tärkeä lähimetsä, johon pääsee helposti ja nopeasti virkistymään ja rentoutumaan (*Järvenpään viherrakenteen arvot ja hyödyt, 2016*). Tieyhteys vaarantaa uuden Isokydön purolehdon luonnonsuojelualueen pohjoispään (*Luontotyypin selvitys, Faunatica, 2015, kohdekortti 51, sekä Pienvesiselvitys, Pöyry, 2017*). Isokydön puro laskee Keravanjokeen, jonka lohiväyliä on avattu ja viimeinen este lohien nousulle avataan lähiaikoina (Haarajoen pato).

Tieyhteys lisäisi melua ja saasteita Mankalan, Väinönkulman, Pellonkulman ja Annankulman asuntoalueilla, joihin kantautuu jo nyt oikoradan ja Helsinki-Lahti-moottoritien meteli. Metsä suojaa asuntoalueita melulta ja saasteilta, ja jos se kaadetaan tien takia, ei suojaa enää ole.

- 2) Haarajoen aseman eteläpuolelle yleiskaavaehdotukseen merkityt Ares-alueet eli asuntovarausalueet poistetaan ja ne merkitään yleiskaavassa V-merkinnällä eli virkistyskäyttöön.

Haarajoen aseman eteläpuolelle yleiskaavaehdotukseen merkityt Ares-alueet pitää muuttaa takaisin virkistysalueiksi, koska asuntorakentaminen näille alueille hävittäisi metsän ja lisäisi melua ja saasteita Väinönkulman, Pellonkulman ja Annankulman asuntoalueilla. Ares-alueet tuhoaisivat käytännössä koko metsän ja sen virkistyskäytön ja vaikuttaisivat alueen nykyisten asukkaiden elämään lisääntyvillä melu- ja saastehaitoilla oikoradan ja Helsinki-Lahti-moottoritien läheisyyden takia.

Haarajoen aseman eteläpuoliset metsät ovat paitsi asukkaiden ahkerassa virkistyskäytössä (*Järvenpään kaupungin viherrakenteen arvot ja hyödyt 2016*), niin myös Järvenpään kaupungin vuonna 2017 tekemän liito-oravaselvityksen mukaan liito-oravan tärkeä liikkumisympäristö. Selvityksessä todetaan, että liito-oravalle tärkeä kulkuyhteys on Lieksantien itäpään ja oikoradan välinen metsikkö (*Liito-orava selvitys Järvenpää, 2017*). Juuri tämän saman metsikön läpi on linjattu yleiskaavaehdotuksessa uusi tieyhteys Isokydön metsän halki Haarajoen asemalle. Uhanalainen liito-orava on tiukasti suojeltu EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain perusteella. Sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä.

- 3) poistetaan Vanhan Valtatien itäpuolelle merkitty AP-asuntoalue sekä Vähänummentien eteläpuolelle merkitty TP/y -alue ja ne merkitään yleiskaavassa V-merkinnällä eli virkistyskäyttöalueiksi. Yleiskaavaehdotuksen AP- ja TP/y-alueet pienentäisivät hautausmaan pohjoispuolella olevaa, virkistyskäytössä olevaa metsää lähes puolella, sillä AP- ja TP/y -alueet ovat kaavaehdotuksessa yhteensä suuruudeltaan lähes 15 hehtaaria, kun virkistyskäyttöön jäisi metsäaluetta 16 hehtaaria.

Hautausmaan pohjoispuolinen metsäalue on ulkoilijoiden ahkerassa käytössä ja lähimetsänä korvaamaton alueen asukkaille (*Järvenpään kaupungin viherrakenteen arvot ja hyödyt, 2016, Pienvesiselvitys, Pöyry, 2017*). Alueella on melko vanhaa kuusimetsää, sekä reuna-alueilla haapoja. Alue soveltuu liito-oravan elinympäristöksi (*liito-orava selvitys 2017*). Hautausmaan koillispuolelta alkaa noro joka laskee Keravanjokeen. Kiteentien etelä-puolen kaavamerkintä (A) on siitä osa palautettava yleiskaavan luonnosvaiheen mukaiseksi virkistysalueeksi (V) Ketosukkulakoin SL alueelle saakka viherverkon jatkuvuuden ja ekologisten käytävien turvaamiseksi.

Uudessa yleiskaavaehdotuksessa tästä metsästä lohkottaisiin lähes puolet AP- eli asuntoalueeksi ja TP/y-alueeksi yritysraakentamiseen. Metsän virkistys- ja luontoarvot heikkenisivät eikä metsään käytännössä pääsisi ulkoilemaan asunto- ja yritysalueiden läpi.

Hautausmaan pohjoispuolinen metsäalue on kokonaisuudessaan tärkeä pohjavesialue, jonne rakentaminen vaarantaisi pohjaveden laadun. Pohjavesialueelle ei pidä kaavoittaa etenkään yritysalueita, jossa yritysten toiminta voi pilata pohjaveden.

- 4) Yleiskaavaehdotukseen uutena asuntoalueena Eriksnäsintien länsipuolelle ja Kaakkolan asuinalueen pohjoispuolelle merkitty AP-alue poistetaan. Samoin Eriksnesintien ja Ristikadun kulman virkistysmetsän AP- alue poistetaan. Tämä 19 hehtaarin suuruinen metsäalue on lähivirkistysalue Kaakkolan ja Loutin alueen asukkaille sekä muille järvenpääläisille. Metsä pitää merkitä uudessa yleiskaavassa V-merkinnällä eli virkistysalueeksi kuten sen ympärillä oleva metsäalue.

Kaakkolan asuntoalueen pohjoispuolelle, Eriksnäsintien varrelle on uudessa yleiskaavaehdotuksessa merkitty AP-asuntorakentamisen alue. Tämä alue on muutettava uudessa yleiskaavassa V-merkinnällä varustetuksi virkistysalueeksi, kuten sitä ympäröivät metsäalueet. Metsällä on virkistyskäytön lisäksi luontoarvoja ja asuntorakentaminen jättäisi alleen mm. luontotyyppiselvityksessä kartoitetun paikallisesti arvokkaan metsälehmysesiintymän, jossa kasvaa myös kookkaita katajia. Lisäksi se saattaisi vaarantaa toisen lehmysesiintymän, jossa kasvaa myös monia harvinaisiksi käyviä metsäkasveja kuten näsiä, metsäruusua ja koiranheittä, sekä kevätlinnunhernettä. (Luontotyyppiselvitys 2015).

Eriksnesintien ja Ristikadun kulmaan on uudessa yleiskaavaehdotuksessa merkitty AP-asuntorakentamisen alue. Tämä alue on muutettava uudessa yleiskaavassa V-merkinnällä varustetuksi virkistysalueeksi, kuten sitä ympäröivät metsäalueet. Metsällä on virkistyskäytön lisäksi luontoarvoja ja asuntorakentaminen jättäisi alleen luontotyyppiselvityksessä kartoitetun valtakunnallisesti vaarantuneen ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisen luontotyypin Puolukkakorven.

Kaakkolan pohjoispuolinen AP-alue sijaitsee 600 metrin päässä Puolmatkan entisestä kaatopaikasta ja nykyisestä jätteenkäsittelyalueesta. Asuntoalueen kaavoittaminen näin lähelle vanhaa kaatopaikkaa ja sen valuma-aluetta ei ole ihmisten terveyden kannalta järkevää.

- 5) Yleiskaavaan on merkattava Luonnonsuojelulain 49 § mukaisen eläinlajin viitasammakon lisääntymispaikat SL merkinnällä: Wärsilän alueelle (V) sijoittuva Kiilahännänkallion lampi (myös Vesilain 11§ mukaisesti suojeltava), sekä Vähänummentien varrelle Peltolaan (V) sijoittuva viitasammakon lisääntymispaikka.

Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Toteamme lisäksi, että Järvenpään kaupungin asukastavoite, 60000 asukasta vuonna 2040, on ylimitoitettu. Kova väestötavoite altistaa luontokohteet entistä suuremmalle kulutukselle ja muodostaa näin uhkan luonnon monimuotoisuudelle. Jos kaavoitus perustuu siihen, että kaupunki haalii uusia asukkaita nykyisten asukkaiden asumisviihtyvyyden kustannuksella, se ei ole tulevaisuuteen katsovaa toimintaa.

Suomen luonnonsuojeluliitto Järvenpään hallitus

Heta Rinta-Pollari, pj

Tiina Tennosmaa

Katri Kakko

Noora Andersson

Riikka Räisänen

Suomen luonnonsuojeluliitto

Anna-Maria Matikka

Jalmari Peltonen

Viite: Lausuntopyyntöne 4.3.2020

Asia: Järvenpään yleiskaavaehdotus 2040

Traficomin dnro: TRAFICOM/177154/04.04.05.00/2019

Järvenpään kaupunkikehityslautakunta on pyytänyt Traficomilta lausuntoa Järvenpään yleiskaavaehdotuksesta.

Traficomilla ei ole asian tässä käsittelyvaiheessa uutta lausuttavaa, viittaamme aiempaan lausuntoomme sekä annettuihin lisäkommentteihin.

terveisin,

Marjut Ahlstedt

assistentti

puh. 029 534 5201

gsm 050 384 3084

sähköposti: [marjut.ahlstedt\(at\)traficom.fi](mailto:marjut.ahlstedt(at)traficom.fi)

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

PL 320, 00059 TRAFICOM

www.traficom.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

TUUDno-2019-804

Lausunto Järvenpään yleiskaavaehdotuksesta

Tuusula haluaa lausunnonantajana kiittää kaupungin sivuilla olevasta havainnollisesta ja selkeästä kaava-materiaalista, joka helpottaa lausunnon antamista. Tuusulan kaavoituspäällikkö on lausunut Järvenpään yleiskaavan luonnoksesta 7.6.2019.

Päätöksen peruste

Tuusulan kunnan hallintosääntö, toimivalta kaavoitusasioissa.

Päätös **Ristikytö**

Tuusula toistaa luonnoksesta lausumansa pääkohdat: Mikäli Ristikydön asema tulee sijoittumaan suunnitel-mien mukaisesti Järvenpään etelärajaan kiinni, tulee aseman ympäristön olla molemmin puolin kuntarajaa maankäytöltään tehokasta ja tiiviille asemansseudulle sopivaa. On hyvä tunnistaa, että nämä raja-alueet voi-vat toteutuessaan tukeutua sekä Ainolan että Ristikydön seisakkeisiin. Yleiskaavan tulee siten mahdollistaa tarvittaessa hyvinkin tiiviin maankäytön muodostuminen rajan tuntumaan molemmille puolille rataa.

Tuusula katsoo edelleen, että Ristikydön tulevaan asemansseuduun olisi hyvä varautua voimakkaammin Jär-venpään yleiskaavassa, vaikkakin Ristikydön toteutumiseen ja toteutusajankohtaan liittyy epävarmuusteki-jöitä. Luonnosvaiheesta ehdotukseen on asumista tehostettu Ainolan asemasta etelään, jota Tuusula pitää hyvänä. Edelleen kuntarajalle on merkitty pientalovaltaista aluetta (AP), jonka Tuusula näkee liiaksi nykyti-laa toteavana. Lähelle Ristikydön asemavarausta sijoittuvien asuinalueiden osalta voisi olla syytä painottaa alueen tulevaa muutosta ja tiivistämistarpeita, vaikka tämä tapahtuisi yleiskaavan tavoitevuoden jälkeen. Esimerkiksi tiivistyvän asemansseudun nuolimerkintää voisi harkita osoitettavan myös kuntarajaan saakka, jolloin merkintä pitäisi sisällään myös tavoitteen Ristikydön aseman yhteistä kehittämisestä.

Kuntarajalla asemien läheisyydessä on myös asumisen reservialuetta (Ares), jolle rakentamista sallitaan en-nen asemakaavaakin. Lupaprosesseissa tulee huomioida tarkasti, ettei uudisrakentamisella vaikeuteta ase-makaavan laadintaa ja tiiviin asemansseudun muodostumisedellytyksiä. Ares-kohteita suunnitellaan kaava-selostuksen mukaan yhteistyössä Tuusulan kanssa. Tuusulan kaavoitus kokee yhteistyön tärkeäksi ja pitää kirjausta hyvänä asiana.

Ristinummentie on yleiskaavassa ohjattu liittymään Järvenpäantielle aivan Tuusulan kuntarajalla. Tuusulan puoleinen Ristikydön alue tarvitsee myös toteutuessaan itä-länsi suuntaisen yhteyden. Nämä kaksi saman-suuntaista tieyhteyttä tulisi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

mahdollisuuksien mukaan pyrkiä yhdistämään tulevassa suunnittelussa. Tämä vaatii kuntien suunnittelu yhteistyötä, kuten luonnosvaiheen vastineessa on todettu.

Ristinummen ja Ristikydön yhdistävä liikenteen yhteystarvemerkinä on osoitettu radan länsipuolelle. Tuusula pitää merkintää hyvänä. Tuusula kuitenkin toteaa, että radan itäpuoleiset alueet tulisi myös voida kytkeä yhteen, vaikka liikenteen pääreitti kulkisikin radan länsipuolelta kaavakartassa esitetyllä tavalla. Joukkoliikenteen kehityskäytävän merkintä on hyvä ja merkinnän olisi hyvä jatkaa Ristinummella Tuusulan kuntarajalle asti.

Kauppa ja työpaikka-alueet

Tuusula toistaa lausumansa: Järvenpään eteläisen liittymän kaupallisten palveluiden alueen (KM) kaava-määräykseen tulee merkitä kaupan mitoitus. Suuryksikön 100 000 kerrosneliöstä Järvenpään osuus on 65 000 k-m² ja Tuusulan 35 000 k-m², kuten kaavaselostukseen on kirjattu. Mitoitus on huomioitu muun muassa oikeusvaikutteisessa Tuomala II -osayleiskaavassa, näin ollen sopimus on Tuusulan osalta jo sidottu osayleiskaavamme kaavamääräykseen.

Järvenpään yleiskaavamääräyksen mukaan työpaikka-alueilla sallitaan myymälä- tai liiketilaa. Selostuksessa ei avata, paljonko myymälätilaa voi muodostua, onko se paikallista ja vaikuttaako esimerkiksi Järvenpään pohjoisosista Kellokosken keskustan kaupallisiin palveluihin. Kaavaselostuksessa kerrotaan, että Kaupalliset palvelut on kuitenkin kaavaratkaisussa mitoitettu ja osoitettu ensisijaisesti Järvenpään paikallista kysyntää ajatellen. Tämä mitoitus ei kuitenkaan käy ilmi kaavamääräyksistä.

Liikenne

Tuusula näkee edelleen, että tavoitteena tulisi olla junaliikenteen käytössä olevan aseman palauttaminen Purolaan. Junaliikenteen käytössä olevan aseman toteutuminen Purolaan tukisi asema-alueen ympäristön yritysalueita ja tulevaa maankäytön kehittymistä. Nykyisin myös seudun MAL-suunnittelussa ratakäytävät ja asemanseudut korostuvat tavalla, joka tulisi Purolassakin ottaa huomioon.

Järvenpään yleiskaavaratkaisussa tulee huomioida Järvenpäätien lisääntyvä liikenne ja millaisia vaikutuksia sillä on Hyrylän ja Etelä-Tuusulan alueella. Tuusulan kunnan tavoitteena on kehittää mt 145:tä Hyrylän kohdalla kaupunkimaiseksi pääväyläksi. Tavoitteen mukainen väylän kehittäminen Hyrylässä ei tule suosi-maan kauttakulkuliikenteen kasvua.

Asuminen ja virkistys

Tuusula kiinnittää huomiota kaavan luettavuuteen sen osalta, että kaupunkia tuntemattomammalle ei kaa-vakartalta käy selkeästi ilmi, onko asuinalue jo rakentunut vai vielä rakentumaton. Pohjalla olevasta rakei-suuskartasta se ilmenee tarkemmalla tarkastelulla. Asumisen reservialueet on merkitty selkeästi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulanjärven rannalle kuntarajalle merkityn AP-h -asuinalue tulisi ratkaista asemakaavalla, jotta voidaan taata tilavaraukset Tuusulanjärven virkistyskäyttöä varten. Kyseisen alueen rakentaminen tukeutuu rantaan, jolloin ilman asemakaavaa tai rantaosayleiskaavaa tapahtuva rakentaminen edellyttää MRL:n 72 §:n mukaan poikkeamista rannan suunnittelutarpeesta. Muunnellun rantaviivamitoituksen ja emätilatarkaste-lun mukaan alueelle tuskin voidaan myöntää yksittäisiä poikkeamispäätöksiä rannan suunnittelutarpeesta ilman että vapaa rantaviiva vaarantuu.

Tuusulanjärven ekologista tilaa ja virkistyskäyttöä kehitetään Järvenpään ja Tuusulan yhteistyöllä. Tuusu-anjärven virkistyskäytön kehittäminen on yksi Tuusulan kunnan kärkihankkeista.

Tuusula, Järvenpää ja Kerava ovat laatineet yhteistyössä ylikunnallisen liikuntapaikkaselvityksen. Ylikunnallista yhteistyötä alueen reittien suunnittelussa jatketaan. Yleiskaavatyössä tulee jatkossa huomioida yhteistyössä laadittujen selvitysten tulokset. Virkistys-, ulkoilun, liikunnan ja urheilun reitit tulee suunnitella kuntarajat ylittäen ja huomioida yleiskaavatasolla. Viheryhteystarpeet ja viheralueverkosto kohtaavat hyvin Tuusulan kunnan verkoston ja yhteystarpeiden kanssa.

Yhteysmahdollisuus Ristinummelta etelään Tuusulan Ristikydön suuntaan olisi hyvä vielä tarkistaa. Voisiko virkistysalue (V) olla hieman leveämpi kuntarajalla? Ulkoilun pääreitti kulkee suunnitelmassa keskellä peltoa, pitäisikö sen kulkea virkistysalueella jo olevaa tietä pitkin.

Tuusula näkee hyvänä, että Tuusulanjärven natura-alue on merkitty kokonaisuudessaan luonnonsuojelu-alueeksi, näin esitetään myös Tuusulan yleiskaavaan.

Kaatopaikalle on osoitettu suoja-alue Tuusulan Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi -osayleiskaavassa. Kaatopai-kalta valuu esimerkiksi suotovesiä ympäristöön ja olisi hyvä, jos vastaava kaatopaikan suoja-alue olisi merkittynä myös Järvenpään yleiskaavaan.

Kaavaratkaisussa on käytetty suojaviheraluemerkintää vain yhdessä kohdassa. Tämä nostaa esiin kysymyksen, eikö merkinnälle ole tarvetta muualla - esimerkiksi asuinalueiden osalta, jotka rajautuvat Tuusulan Tuomalan tuleviin työpaikka-alueisiin.

Muuta

Vaikutusten arvioinnissa Tuusula näkee, että voitaisiin edelleen painottaa seudullista näkökulmaa ja arviota Järvenpään yleiskaavaratkaisujen vaikutuksista naapurikuntiin.

Tuusulan kaavoitus kokee yhteistyön Järvenpään kaavoituksen kanssa sujuvaksi ja toivoo näin jatkuvan myös jatkossa.

Tiedoksi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Lausunnon pyytäjä, Kuntakehityslautakunnan pj. ja vpj.

Allekirjoitus

Henna Lindström vs kaavoituspäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§ 9

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.



tekninen.palvelu(a)jarvenpaa.fi

Viite: lausuntopyyntö 28.2.2020

Lausunto Järvenpään Yleiskaava 2040 -ehdotuksesta

Järvenpään kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Järvenpään Yleiskaava 2040 -ehdotuksesta 30.4.2020 mennessä. Uudenmaan ELY-keskus on antanut kaavasta 11.6.2019 lausunnon sen valmisteluvaiheessa.

Yleistä

Kaavaselostuksesta käy hyvin ilmi muuttuva maankäyttö, kaavan tavoitteet sekä kaavaratkaisuun johtanut suunnitteluhistoria. Lausuntoaineiston tukena ollut kaupungin karttapalvelu työkaluineen mahdollistaa onnistuneesti laajan aineiston tarkastelun ja muutosten havainnollistamisen. Lisäksi kaavan verkkosivuilla on yleiskaavaehdotuksen valmistelussa tehdyt lisäselvitykset kaikkien osallisten käytettävissä.

Kaava-aineisto on luonnosvaiheen tavoin esitetty neljällä teemakartalla, joista on kooste kaavaselostuksessa. Kaavakarttoja on täydennetty erillisellä määräysliitteellä. Kaavaselostuksessa on kattavasti ratkaisua tukevia liitekarttoja. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että liitekarttoihin on syytä lisätä erillinen Seveso-laitoksia käsittelevä kartta laitosten konsultointivöhykkeineen.

Yhdyskuntarakenne

Tavoiteltu yhdyskuntarakenne on linjassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa ja Uudenmaan maakuntakaavan ohjausvaikutus on otettu huomioon.

Liikenne

Kaavaehdotusta on liikenteen asioiden osalta kehitetty edelleen ja teemaan liittyvä Järvenpään liikennejärjestelmäselvitys on valmistunut. Sekä kaavaratkaisussa että sen vaikutusten arvioinnissa on liikennejärjestelmän kehittämistä kestävämpään suuntaan ja toimenpiteiden ilmastovaikutuksia käsitelty erityisen ansiokkaasti. Asemanseutujen tiivistäminen, liityntäpysäköinnin merkityksen korostaminen, pääpyöräreittien määrittely sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistämistä tukevat kaavamääräykset ovat tästä hyviä esimerkkejä. Myös tavoitteet kestävien kulkumuotojen osuuden

merkittäväksi lisäämiseksi ovat kannatettavia. Etenkin pyöräilyn osuuden lisääminen on melko tiiviissä kaupunkirakenteessa perusteltua.

Keski-Uudenmaan logistiikan kannalta merkittävistä yhteyksistä on kaavakartalla osoitettu nk. Itäinen radanvarsitie ja vt 3 ja vt 4 välille suunniteltu poikittaisyhteys. Itäinen radanvarsitie on osoitettu liikenteen yhteystarpeena pidemmän aikavälin hankkeena, jonka ei arvioida olevan ajankohtainen ennen vuotta 2040. Vt 3 ja vt 4 välille sijoittuva poikittaisyhteys kulkee Järvenpäässä Vähänummentietä (yhdystie 1452) ja se on kaavassa osoitettu kehitettävänä logistiikkaväylänä ja eritasoliittymävaraus on osoitettu Pohjoisväylän risteysalueelle. Myös Uudenmaan ELY-keskuksen näkemys on, että vt 3-vt 4 välillä kulkevan Vähänummentien kehittäminen on logistiikkayhteyksistä ensisijainen. Molempia yhteyksiä koskevat kaavamerkinnot ovat asianmukaisia.

Valtatie 4 on osoitettu liikennealueen aluevarausmerkinnällä sekä moottoritienä. Ratkaisu osoittaa liittymäalueet aluevarausmerkinnällä on hyvä. Oikoradan ja vt 4 välinen alue voitaisiin esittää myös suojaviheralueena aluevarauksen sijaan ja vt 4 moottoritienä. Kaavaselostukseen voisi myös lisätä maininnan, että vt 4 on osa TEN-T verkkoa ja pääväyläasetuksen mukainen I tason pääväylä, kuten myös päärata ja Lahden oikorata. Selkeyden vuoksi sanaa pääväylä tulisi käyttää vain asetuksen mukaisista pääväylistä.

Ainolan eteläpuolella Tuusulan suuntaan osoitettu liikenteen yhteystarve on sopiva merkintätapa. Ristikydön asemanseudun kehittämisestä ei ole tarkempia ylikunnallisia suunnitelmia. Yleiskaavaehdotuksessa liikenteen yhteystarve on osoitettu radan länsipuolella, mutta Tuusulan yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu ohjeellinen tieliikenteen yhteystarve Järvenpään suuntaan radan itäpuolelle. Järvenpään ja Tuusulan yleiskaavoissa merkinnän, vaikkakin se on ohjeellinen, olisi hyvä sijaita samalla puolella rataa.

Kaavassa esitetyistä linja-autoliikenteen kehityskäytävistä etenkin Hyrylän suunnan yhteys on Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan seudullisestikin merkittävä. Merkinnän määräyksessä on hyvin tuotu esiin tarve ottaa bussiliikenteen tarpeet huomioon katusuunnittelussa.

Kulttuuriympäristö

Uudenmaan ELY-keskus kiinnitti valmisteluvaiheessa kulttuuriympäristön osalta huomiota asianmukaisten suojelumääräysten saattamiseksi varsinaisiksi määräyksiksi kaavakartan oheen. Näin on tehty ja kaavamääräykset turvaavat kulttuuriympäristön säilymisen kaavataso huomioiden hyvin.

Paikallisesti arvokkaiden kohteiden suojelukysymys ratkaistaan asemakaavassa, minkä vuoksi paikallisesti arvokkaan

kulttuuriympäristön määräyksen sanamuotoa ”suojelua harkitaan”, on syytä muuttaa SR –määräyksen mukaiseksi (suojelukysymys ratkaistaan asemakaavassa). Museoviranomainen on MRL:n mukainen osallinen muiden osallisten tapaan, vaikka sitä ei määräyksissä mainittaisikaan.

Kulttuuriympäristön merkitys ja arvotus sekä valintakriteerit on lisäksi kuvattu mallikkaasti kaavaselostuksessa, mikä tukee kaavaratkaisua niiden vaalimisen perusteiden osalta. Haastavinta kulttuuriympäristöjen ominaispiirteiden säilymiselle tuleekin olemaan alueiden täydennysrakentaminen. Suunnittelutarveratkaisumenettely ja asemakaavoitus tarjoavat jatkossa tämän ratkaisemiseen yksityiskohtaisemmat välineet.

Kaupan ratkaisu

Uudenmaan ELY-keskuksen luonnosvaiheessa antama lausunto on otettu hyvin huomioon.

Ainoa huomiotta jäänyt seikka on yleiskaavaa ohjaavan maakuntakaavan seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön enimmäismitoitus Järvenpää eteläisen liittymän osalta. Mitoitus koskee yleiskaavaehdotuksen Järvenpää eteläisen liittymän KM-aluetta.

Maakuntakaavassa Järvenpään eteläisen liittymän vähittäiskaupan suuryksikkökohdemerkinnän liiketilan enimmäismitoitus on 100 000 k-m² sisältäen niin paikallisen kuin seudullisen liiketilan määrän. Mitoitus jakautuu Järvenpään ja Tuusulan kesken. Yleiskaavan kaavamääräyksessä on osoitettava kaavaselostuksessa mainittu Järvenpään enimmäismitoitusosuus 65 000 k-m².

Kaavaselostuksessa on kerrottu, että päivittäistavarakauppaa tai siihen rinnastettavaa toimintaa voisi sijoittaa KM-alueelle enintään 1000 k-m². Tällöin Ainolan aluekeskuksen palvelut eivät vaarannu. Edellä mainittu enimmäismäärä on sisällytettävä myös kaavamääräykseen, jotta yleiskaavan sisältövaatimus palveluiden saatavuuden osalta täyttyy.

Pilaantuneet maat

Pilaantuneissa maissa on lähestymistavaksi valittu yleismääräyksen antaminen kaavassa. Selostuksessa on käyty tammikuun 2020 MATTI-tilanne läpi ja kohteet on merkitty selostuksen liitekartalla tarkemmin erittelemättä. Laadittavan yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden tehty ratkaisu huomioi pilaantuneet maat ja antaa riittävät työkalut asemakaavoituksen ohjaukseen.

Meluntorjunta

Yleiskaavassa on suunnittelumittakaava huomioiden tarkasteltu hyvin melua ja sen vaikutusta asemakaavoitukseen (esim. taulukko 1). Toimintojen sijoittuminen vaikuttaa järkevältä, mutta optimaalista olisi

ollut, jos yleiskaavassa olisi pyritty vähentämään meluntorjuntatarvetta. Yhdyskuntarakenteen tiivistämisessä tämä on kuitenkin hankalaa, varsinkin kun asutusta on esitetty paljon radan varteen.

Jatkosuunnittelussa (asemakaavoituksessa) tulee kiinnittää erityistä huomiota liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteydessä laaditun meluselvityksen hyödyntämiseen, jotta päästäisiin meluntorjunnan kannalta kestäviin liikenteen ja maankäytön ratkaisuihin.

Melusta annettu yleismääräys on hyvä ja riittävä. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että tärinästä voi antaa saman tyyppisen yleismääräyksen.

Luonto

Uudenmaan ELY-keskuksen luonnosvaiheen lausunto on otettu huomioon.

Pohjavedet

Pääsijaintikunnaltaan Järvenpäässä sijaitsee kolme pohjavesialuetta, joista kaksi on vedenhankintakäytössä. Nummenkylän pohjavesialueella sijaitseva Vähänummen vedenottamo kerää suurimman osan vedestä ottamon eteläpuoleiselta alueelta. Lisäksi vedenoton vaikutuksesta pohjavedenottamon ympärille muodostuu niin sanottu vedenottokartio, jolloin joka puolelta vedenottamon läheisyydestä kulkeutuu vettä ottamolle. Vedenottamo on tärkeä Järvenpään kaupungin vesihuollon kannalta ja sen puhtaan pohjaveden laatu on turvattava myös maankäytön suunnittelulla.

Kahden AP-alueen pohjoisosat ovat olemassa olevien tietojen perusteella liian lähellä Vähänummen vedenottamon vedenottoaivoja. Lisäksi TP/y-alueen länsiosat ovat liian lähellä vedenottamoita. Sekä AP-alueet että Ares-alue osuu Vähänummen vedenottamon lähisuojavyöhykkeelle. Vedenottamon lähiympäristö tulee jättää rakentamatta tai tarkentavin selvityksin osoittaa, ettei rakentamisella ole vaikutuksia vedenottamolle kulkeutuvan veden laatuun. Tarkemman asemakaavoituksen yhteydessä tulee selvittää maaperä- ja pohjavesiolosuhteet tarkemmin.

Myllylän pohjavesialueelle sijoittuva TP/y-alueen rakentaminen voidaan toteuttaa niin, ettei se vaikuta Myllylän vedenottamon vedenlaatuun.

Pohjavesialueen kaavamääräykseen on hyvä lisätä, että rakentaminen, ojitukset ja maankaivuu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai muutoksia pohjaveden korkeuteen. Muilta osin kaavamääräys on riittävä.

Pintavedet

Kaavaehdotuksessa on huomioitu hulevesien hallinnan ja käsittelyn suositusten mukaiset periaatteet. Hulevesien luonnonmukaiseen

viivyttämiseen ja imeyttämiseen on varattu alueita, ja lisääntyvän sadannan ja ilmaston äärevöitymisen aiheuttamat haasteet on tunnistettu. Yleismääräyksiin on sisällytetty asemakaavoituksen yhteydessä tehtävät hulevesien hallintaa koskevat erilliset suunnitelmat ja määrätty rakentamisen aikaisesta hulevesien käsittelyn suunnittelusta. Tiivistä ja tehokasta rakentamista edistävä kaavaratkaisu rajoittaa sen toteuttamisesta aiheutuvat hulevesien laatumuutokset pääosin jo rakennetuille alueille, vaikka rakentamista on paikoin osoitettu myös uusille alueille.

Pintavesien hyvää tilaa edistetään Tuusulanjärven ja Keravanjoen rantojen säilyttämisellä merkittävältä osin rakentamattomana. Rantarakentamista on myös rajoitettu kaavamääräyksillä esimerkiksi M- ja MY-alueilla. Vesilain mukaisia pienvesikohteita on merkitty suojelumerkinnöin, mikä mahdollistaa paremmin niiden huomioimisen maankäytön suunnittelussa.

Kaavamerkinnän Vesialue (W) kaavamääräykseen on kiitettävästi sisällytetty vesistöjen luontoarvojen edistäminen siten, että Tuusulanjärven ja Keravanjoen lähiympäristöjä kehitettäessä vesistön ja sen rantojen ekologiset arvot ja ekosysteemipalvelut tulee huomioida sekä vaalia julkisen virkistyskäytön mahdollisuuksia. Kaavamääräyksessä tulee painottaa myös vesiensuojelullista näkökulmaa ja tarkentaa määräystä esimerkiksi muotoon "*--- tulee huomioida siten, että edistetään pintavesien hyvän tilan saavuttamista, sekä vaalia julkisen virkistyskäytön mahdollisuuksia.*"

Yhteenveto

Yllä esitetyt huomioon ottaen yleiskaavaehdotus täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa määritellyt yleiskaavan sisältövaatimukset.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut ylitarkastaja Reetta Suni. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

UUDELY: Brita Dahlqvist-Solin, Erika Heikkinen, Olli Jaakonaho, Ilkka Juva, Elina Kerko, Larri Liikonen, Juha Lume, Maija Stenvall, Marjo Vuola, Annukka Vähä-Vahe, Henrik Wager
Uudenmaan liitto
Väylävirasto
Helsingin kaupunginmuseo, alueellinen vastuumuseo

Tämä asiakirja UUELY/12209/2016 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/12209/2016 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Autere Tuomas 27.04.2020 14:46

Ratkaisija Suni Reetta 27.04.2020 14:48

Aluesuunnittelu / Mariikka Manninen

Järvenpään kaupunki / Järvenpään kaupunkikehityslautakunta

Viite: Lausuntopyyntö 4.3.2020

Lausunto: Järvenpään yleiskaavaehdotus 2040

Järvenpään kaupunkikehityslautakunta pyytää lausuntoa Järvenpään yleiskaava 2040:n ehdotuksesta 30.4.2020 mennessä.

Asian taustaa

Järvenpään kaupungin uuden yleiskaavan valmisteluprosessi on käynnistetty syksyllä 2016. Kaavatyön tavoitevuosi on 2040. Kaupungissa arvioidaan tuolloin olevan noin 60 000 asukasta ja noin 15 000 – 17 000 työpaikkaa. Suunnittelualue käsittää koko Järvenpään kaupungin lukuun ottamatta ydinkeskustan kattavaa Keskustan osayleiskaava 2030:n aluetta. Järvenpään kaupunginvaltuuston on tarkoitus hyväksyä yleiskaavaehdotus vuoden 2020 lopulla.

Uudenmaan liitto antoi 23.3.2018 lausunnon Järvenpään yleiskaavan 2040 rakennemalleista. Rakennemallivaihe toimi pohjana kaavaluonnoksen laatimiselle.

Uudenmaan maakuntahallitus antoi lausunnon Järvenpään yleiskaava 2040:n luonnoksesta kaavan valmisteluvaiheessa. Lausunnon keskeinen sisältö oli, että Järvenpään yleiskaavaluonnoksen nykyistä yhdyskuntarakennetta tehostava suunnitteluratkaisu tukee sekä voimassa että vireillä olevan maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista. Myös liikenteellisten ratkaisujen osalta yleiskaavaluonnosta voitiin pitää hyvänä, sillä sen katsottiin kannustavan kestävien liikkumistapojen edistämiseen ja kasvun keskittämiseen liikenteellisten solmujen yhteyteen.

Uudenmaan liiton kaavaluonnoksesta antaman lausunnon keskeisimmät huomiot liittyivät seuraaviin teemoihin/kohteisiin:



- Järvenpään keskustan merkitystä alueen pääkeskuksena tulee korostaa ja kehittää muita keskustatoimintojen alueita pääkeskusta alempiasteisina.
- Maakuntakaavan kaupan ratkaisu tulee ottaa huomioon ja täydentää yleiskaavan kaavamääräyksiä tältä osin
- Ainolan aseman ympäristön kehittämisessä tulee ottaa huomioon Tuusulanjärven aluekokonaisuuteen liittyvät merkittävät kulttuuriympäristöarvot.

Nyt yleiskaavatyö on edennyt ehdotusvaiheeseen. Kaavaan valmisteluvaiheen jälkeen tehdyt muutokset on kuvattu kaavaselostuksessa.

Lausunto

Kuten Uudenmaan liitto Järvenpään yleiskaava 2040:n valmisteluvaiheen lausunnossaan totesi, yleiskaavan nykyistä yhdyskuntarakennetta tehostava ja raideliikenteeseen tukeutuva ratkaisu tukee sekä voimassa että vireillä olevan maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista ja kannustaa kestävien liikkumistapojen edistämiseen ja kasvun keskittämiseen liikenteellisten solmujen yhteyteen. Valmisteluvaiheen jälkeen kaavaan tehdyt muutokset ovat kokonaisuutena tarkasteltuna suhteellisen vähäisiä eivätkä ne merkittävästi muuta kokonaisratkaisua. Kaavaehdotuksen mukainen alueidenkäyttöratkaisu on siis edelleen linjassa sekä voimassa että vireillä olevan maakuntakaavan keskeisten periaatteiden kanssa.

Kaupan ratkaisun osalta Uudenmaan liitto totesi valmisteluvaiheen lausunnossaan, että maakuntakaavan kaupan ratkaisu tulee ottaa huomioon ja täydentää yleiskaavan kaavamääräyksiä tältä osin. Kaavaehdotuksessa määräyksiä ja merkintöjen kuvauksia on täydennetty ja täydennykset ovat pääosin linjassa maakuntakaavojen kaupan ratkaisujen kanssa. Seuraavassa kuitenkin huomioita, jotka edellyttävät tarkistuksia yleiskaavaehdotukseen:

- Kaikki kaupan mitoitusta ohjaavat reunaehdot tulee kirjata kaavamääräyksiin, ei kaavamerkinnän kuvaukseen.
- Voimassa olevat maakuntakaavat ohjaavat yleiskaavojen laatimista. Vireillä oleva Helsingin seudun vaihemaakuntakaava on kuitenkin jo hyväksymisvaiheessa ja tavoitteena on, että kaava tulee voimaan vielä tämän vuoden aikana. Yleiskaavan KM-alueen kuvauksessa viitataan nyt vireillä olevaan, ei siis voimassa olevaan kaavaan. Sekä voimassa olevassa maakuntakaavassa että vireillä olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa kaupan alueen sijainti ja mitoitus on sama eli 100 000 k-m². Kuvaustekstin muotoilua voi olla tarpeen tarkistaa, kaavojen etenemisaikataulusta riippuen.
- Yleiskaavaehdotuksen KM-alueen kuvauksessa todetaan, että KM-alueelle saa sijoittaa paikallisesti merkittävää erikoiskauppaa enintään 10 000 k-m². Voimassa olevassa maakuntakaavassa on eritelty päivittäistavara- ja muu erikoiskauppa erikseen. Muuta erikoiskauppaa saa sijoittaa taajamissa paikallisesti maksimissaan 5000 k-m² ja lisäksi päivittäistavarakauppaa 4000 k-m² eli keskustahakuista kauppaa yhteensä 9000 k-m². Yleiskaavassa osoitettu rakennusoikeus ylittää voimassa olevan maakuntakaavan mitoituksen.

Vireillä olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on yhdistetty muu erikoiskauppa ja päivittäistavarakauppa samaksi keskustahakuiseksi kaupaksi ja siinä raja on taajamatoimintojen

kehittämisyöhykkeillä sijaitsevilla kaupan alueilla 10 000 k-m².

Paikallisesti merkittävän erikoistavarakaupan 10 000 k-m² ja päivittäistavarakaupan 1000k-m² lasketaan mukaan kaupan alueen kokonaiskerrosalaan. Kyseessä oleva kaupan alue jakautuu kahden kunnan, Järvenpään ja Tuusulan, alueelle. Kuten yleiskaavaehdotuksen KM-kaavamerkinnän kuvauksessa todetaan, kunnat ovat sopineet kokonaiskerrosalan jakautumisesta kuntien kesken (Järvenpää 65 000 k-m² ja Tuusula 35 000 k-m²). Mikäli Järvenpään yleiskaava sallii alueelleen vireillä olevan maakuntakaavan mahdollistaman maksimimäärän paikallisesti merkittävää erikoistavarakauppaa, ei sitä voi olla Tuusulan puolella. Yleiskaavan mitoitus on vielä syytä tarkistaa tältä osin ja varmistaa, että kahden kunnan alueelle sijoittuva kokonaisuus on maakuntakaavan mitoituksen mukainen.

Ainolan aseman ympäristön kehittämisen osalta Uudenmaan liitto nosti valmisteluvaiheen lausunnossaan esiin alueen merkittävät kulttuuriympäristöarvot ja niiden huomioon ottamisen tärkeyden tarkemmassa suunnittelussa. Kaavaehdotusvaiheessa Ainolan alueen kaavaratkaisua onkin jonkin verran tarkistettu myös kulttuuriympäristön arvojen huomioon ottamisen näkökulmasta.

Maakuntakaavaan liittyvän termistön osalta vireillä olevasta maakuntakaavasta tulisi yleiskaavan kaava-asiakirjoissa kautta linjan käyttää nimitystä Helsingin seudun vaihemaakuntakaava. Kuten kaavaselostuksessa todetaan, kyseinen vaihemaakuntakaava on osa Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuutta. Uusimaa-kaava 2050 ei kuitenkaan itsessään ole juridinen kaava vaan nimitys kolmen vaihemaakuntakaavan muodostamalle kokonaisuudelle.

Uudenmaan liitolla ei ole muuta huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

Merja Vikman-Kanerva
aluesuunnittelujohtaja

Jakelu Järvenpään kaupunki
Uudenmaan liitto / kirjaamo
Uudenmaan ely-keskus / Tuomas Autere

Järvenpään kaupunki
Kaavoitus

tekninen.palvelu@jarvenpaa.fi

Viite: lausuntopyyntö 4.3.2020 (JARDno-2017-1022)

Lausunto Järvenpään yleiskaavan 2040 kaavaehdotuksesta

Väylävirasto on tutustunut yleiskaavaehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Yleiskaavoituksen tavoitteena on laatia koko Järvenpään kaupungin alueen kattava oikeusvaikutteinen yleiskaava, jonka tavoitevuosi on 2040. Suunnittelualueelle sijoittuu Pasila – Riihimäki ja Kytömaa – Hakosilta -rataosat sekä niiden nykyiset Ainolan, Järvenpään, Saunakallion sekä Haarajoen henkilöliikennepaikat. Yleiskaavan tavoitteena on muodostaa kaupungin yhteinen tahtotila tulevaisuuden maankäytön ja yleiskaavassa ratkaistavien asioiden osalta. Yleiskaavassa esitetään maankäytön kehityssuunnat, lähtökohdat ja tavoitteet tulevalle osayleis- ja asemakaavoitukselle sekä muille toteuttamistoimenpiteille.

Väylävirasto on antanut 5.6.2019 lausunnon kaavaluonnoksesta. Väylävirastolla ei ole lisättävää aiempaan lausuntoon. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Asian on esitellyt asiantuntija, maankäyttö Ville Vuokko ja ratkaissut osastonjohtaja Päivi Nuutinen.

Jakelu Järvenpään kaupunki

Tiedoksi Eero Liehu
Antero Kaukonen
Kaj Grönqvist, RRM Oy
Jouni Juuti
Anna Miettinen
Aimo Huhdanmäki
Jukka Peura
Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue
Uudenmaan ELY-keskus, Y-vastuualue

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Asian LIVI/6062/03.01.02/2016 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus

Ville Vuokko

14.04.2020 10:23:00

Asianhallinta

14.04.2020 10:22:59

Päivi Nuutinen

14.04.2020 10:23:11

Proxy

14.04.2020 10:10:38